

Melanchthon

Spravodaj Združenia evanjelických duchovných ECAV na Slovensku
1/2004

OBSAH

Zo skrytosti von!	6
Komuniké	9
Pozdrav	11
Nech žije November!	11
Hospodine, nepožiadaš!	13
Bola a je reformácia vzbúrou?	13
Služobná funkcia biskupskej moci	15
Politika	16
List	18
Ospravedlnenie	20
Táto cirkev je chorá!	23
O hriechu moci a dva exkurzy	26
Prichádza znovu doba temna?	29
Zneužívanie právomoci... ..	30
Meditačno-konšpiračný úvod	32
Všetka moc vychádza zo zborov!	34
Teológia tvárou k peniazom	36
Nonšalantný vývoj	38
Schwäbisch Hall	39
Správa zo stretnutia štvorpartnerstva ..	40
Hlavy v piesku?	42
Osobitný senát	43
Z uznesení výboru ZED	43

IMPRESSUM

MELANCHTON:	spravodaj Združenia evanjelických duchovných na Slovensku
VYCHÁDZA:	nepravidelne pre vnútornú potrebu ZED
REDAKČNÁ RADA:	výbor ZED
REDAKCIA:	Štúrova 53, 059 35 Batizovce tel.: 052-788 64 93 fax: 052-788 64 92 e-mail: sitam@stonline.sk
BANKOVÉ SPOJENIE:	VÚB a. s., pobočka Poprad, expozitúra Svit,
KORUNOVÉ KONTO:	1679953055/0200,
DEVÍZOVÉ KONTO:	1679809555/0200

TU STOJÍM, INÁČ NEMÔŽEM...

Pri počutí tohto Lutherovho výroku, ktorý zaznel na sneme vo Wormsi, sa evokujú v našej mysli samé pozitívne asociácie. Sme na neho nesmierne hrdí, radi ho citujeme. Veď v tomto výroku je obsiahnutá celá osobnosť evanjelika – luterána. Je ním ten, ktorý si stojí za poznanou pravdou, nejde proti svojmu svedomiu, zápasí o pravdu v pokore pred Bohom, Boh mu je najväčšou autoritou a nie človek. Nejde proti poriadkom cirkvi, ale ide mu o poriadok v cirkvi, neuzurpuje si právo na jedinečnosť ním poznanej pravdy, ale neodstupuje od nej, kým nie je objektívnym spôsobom presvedčený o svojej omylnosti. Podobných charakteristík by sme z Lutherovho života, ktorý stojí v pozadí tohto jeho výroku, určite vymenovali aj viac.

Áké asociácie však vyvolal tento Lutherov výrok vtedy vo Wormsi? Hodnotili ho pozitívne? Všetci asi sotva. Viem si predstaviť, ako vzkypela žľč pápežskému nunciovi Aleandrovi, či cisárovi Karolovi V. Taká bezočivosť, neúcta voči cirkvi a jej predstaviteľom. Čo si to ten arogantný mních dovoľuje? Vyčítať niečo pápežovi a cirkevnej vrchnosti a tvrdiť, že v cirkvi sme sa v niečom odklonili od Písma, že sú vraj v nej veľké neporiadky, no to je ale drzosť. Čo si myslí o sebe? Novodobý spasiteľ cirkvi. Treba mu dať po hlave, ak neodvolá, neospravedlní sa a bude pokoj. Ešte taký krpatý mních nám tu nerozkazoval. Už žiadne diskusie s ním.

Vďaka Bohu, boli aj takí, ktorí v tomto smelom Lutherovom postoji nevideli aroganciu, preferovanie samého seba, ale zápas o pravdu v cirkvi. Nevedeli, ako to všetko dopadne, ale verili, že iba pravda sama

ukáže cestu, ktorá bude budúcnosťou cirkvi. Lebo iba pravda, hoci akokoľvek bolestivá, môže priviesť k úprimnému pokániu a skrze pokánie k napredovaniu.

Nepíšem tieto riadky ako reformačnú kázeň, ale preto, lebo dianie v našej cirkvi mi túto situáciu nanovo pripomína. Aj v našej cirkvi je diskusia o problémoch, ktoré trápia toto spoločenstvo veriacich, nemožná. Veď stačilo iba jedno stretnutie výboru ZED so zborom biskupov a spustila sa lavína valiaca sa cirkvou už vyše roka, ktorá chce prevalcovať nepohodlnú kritiku. Snahy poviazať ruky ZED transformáciou na účelové zariadenie, kroky vytlačiť zástupcov ZED z grémií cirkvi, pozastavenie cirkevného súdництва a zriadenie pochybného protiústavného disciplinárneho orgánu, aký v tejto cirkvi nemá obdoby, potrebného na likvidáciu nepohodlných, pošpinenie mien kritikov na stránkach cirkevného časopisu bez možnosti obhajoby, protiústavné disciplinárne konania (jediné, ktoré Ústava ECAV pozná, je cirkevný súd) vedúce k rozvázovaniu pracovného pomeru sú toho jasným dôkazom. A keď k „odvolaniu postoja = rozumej ospravedlneniu sa kritizujúcich“ nedošlo, prichádza na rad akési „anatéma“ vyrieknuté nad

ZED odchodom biskupov z tohto Združenia, povzbudzujúce aj ostatných k podobnému konaniu.

O čo teda v tomto zápase na scéne ECAV ide? O moc a peniaze, arogantných a drzých farárov v cirkvi, ktorí sa nevedia dočkať? Takto prezentoval toto dianie u nás jeden z bratov biskupov v zahraničnom cirkevnom časopise a tak nejako sa to zo strany vedenia cirkvi interpretuje aj u nás na Slovensku. Ale v cirkvi netreba mať veľa inteligencie, aby sme si všimli, kto má problém urobiť riadne vyúčtovanie a schváliť záverečný účet vo vrcholnom grémiu cirkvi, kto sústreďuje moc do svojich rúk, aj keď je to proti ústavným poriadkom a cirkevným nariadeniam, ktoré sme si sami schválili.

Nie, v tomto zápase ide o hľadanie pravdy. Povedať si pravdu rovno do očí. Neuhýbať, aj keď ona bolí. Toto sme dlhú dobu, tejto cirkvi a aj svojim predkom, dedičstvo ktorých nesieme.

Tu stojím, ináč nemôžem... Tento výrok, na ktorý si ako evanjelik veľmi hrdý, ťa pozýva k tomu, aby si nestál mimo diania, ale hľadajúc pravdu a zápasiac o ňu, aby si potvrdil význam Kristových slov, že „iba pravda nás vyslobodí“ (Ján 8, 32).

Slavomír Sabol

CHVÁLA VERNOSTI

KÁZEŇ POVEDANÁ NA VZ ZED v LIPT. MIKULÁŠI 16. A 17. JÚNA 2003

1. liste Kor. v 4, 1-5

„Preto keď z milosti máme takúto službu, neochabujeme, ale zriekli sme sa zatajovaných hanebností, nepočítame si chytrácky, nefalšujeme slovo Božie, ale zjavujeme pravdu a tak sa odporúčame každému ľudskému svedomiu pred Bohom. Ak je aj zakryté naše evanjelium, zakryté je tým, čo hynú. V nich zatemnil boh tohoto sveta myseľ neveriacich, aby sa im nerozsvietilo svetlo evanjelia o sláve Krista, ktorý je obraz Boží. Lebo nie seba kážeme, ale Krista Ježiša, Pána; o sebe však (hovorme) ako o vašich služobníkoch skrze Ježiša.“

Milí bratia farári a sestry farárky!

Požiadany br. predsedom ZED ujímam sa slova. Pravda, moje slová by tu málo zavážili. Tu musí prehovoriť slovo živého Boha. Ono nás musí osloviť. Jeho slová pre terajšiu situáciu v cirkvi sú napísané v 1. liste Kor. v 4, 1-5.

Pod Božími služobníkmi a šafármí Božích tajomstiev myslí ap. Pavel zvlášť seba a nás kazateľov Božieho slova. To znamená, že všetko, čo sme prijali od Pána z Božieho slova, máme odovzdať cirkvi, zboru, svojej rodine, aby z ľudí, ktorí sú nám zverení, vyrástli Boží ľudia, ktorí budú žiť verne s Pánom Ježišom.

Pri služobníkoch Božích nie sú ani tak dôležité schopnosti, nadanie, šikovnosť, hoci aj tieto dary sú v službe Bohu veľmi potrebné. Pán Ježiš v prvom rade vyžaduje od svojich služobníkov vernosť. Vernosť, akú mal Ján Krstiteľ, akú mali proroci, apoštolovia, naši predkovia, ktorí radšej obetovali česť, hrdlo, statok, než by sa spreneverili Tomu, v ktorého uverili a prijali za Pána svojho života.

Svedectvo našej vernosti nám musia vystaviť:

1. ľudia,
2. naše vlastné svedomie,
3. Pán Ježiš, ktorý príde.

1. V Korinte bola silná skupina ľudí, ktorá stála proti Pavlovi. Odsudzovali ho, aby znehodnotili autoritu ap. úradu a tým aj autoritu Pavlovu. A nech hovorili o ňom čokoľvek, nemohli poprieť, že Pavel stojí verne v službe, do ktorej ho Pán povolal. Preto mohol povedať: „**Ale mne najmenej záleží na tom, či ma vy súdite.**“ On je verný a svedectvo o jeho vernosti vystavili práve jeho protivníci tým, že súdili a ohovárali.

Keď médsky kráľ Dárius vydal rozkaz, že jeden mesiac sa nesmie nikto modliť

k nijakému Bohu, ani k človeku, iba ku kráľovi, lebo bude hodený do jamy levov, Daniel odoprel poslušnosť kráľovmu rozkazu. Dokázal sa verným služobníkom Božím. Radšej si volil smrť ako život. A Pán Boh vidiac vernosť svojho sluhu, zachránil ho pri živote a Dárius musel vydať svedectvo o Danielovej vernosti. Vernosť patrí medzi ovocie Ducha. Vernosť nekolaboruje, nie je päťolizáčom, ale ani necúva. Vernosť cirkiev neprivatizuje, ani ju netransformuje na eseročku alebo na akciovú spoločnosť, ktorú budú spravovať dvaja ľudia s finančným prospechom. Vernosť sa nedrží hesla: Rozdeľuj a panuj! Ani nezavádza v cirkvi cenzúru tlače, ani nevylepšuje zázpisnicu z presbyterstva pred podpisom overovateľov. Vernosť, to je oddanosť na život a na smrť. Samozrejme vernosť Pánovi a Jeho cirkvi. Vernosť je pre cirkve, pre zbory požehnaním, lebo slúži cirkvi v presvedčení, že cirkev tu nie je na to, aby ju niekto zneužíval vo svoj prospech, ale že ten niekto i my všetci sme tu pre cirkve, aby sme jej v pokore slúžili, chránili ju pred zneužívatelmi a s láskou pracovali pre duchovný rast a rozkvet.

2. Od služobníkov Božích a šafárov Božích tajomstiev sa vyžaduje, aby každý bol verný. A svedectvo o našej vernosti musí nám vydať aj naše svedomie.

Apoštol Pavel hovorí: „**Lebo ničoho nie som si vedomý, ale nie v tom je moje ospravedlnenie, ale Pán je ten, ktorý ma súdi.**“ Pavel nie je si vedomý, že by vo svojej službe niečo premeškal, na niečo zabudol, že by Kristove zbory zneužíval a využíval vo svoj prospech. Jeho svedomie hovorí: „**Z milosti Božej som, čo som a Jeho milosť nebola pri mne daromná**“ (1K 15,10), alebo: „**Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus**“ (G 2,20). A tieto jeho slová nezneli ako samochvála, ale ako oslava Božej milosti, ktorá u Pavla nebola daromná.

Takéto svedectvo má nám dať naše svedomie, lebo vernosť je svedomím nášho života s Ježišom Kristom a všetkého, čo z toho života vyplýva. Ide tu o verné srdce, oddaný život Ježišovi Kristovi, lebo On nás chce mať celých len pre seba. My sa však často domáhame úcty a uznania sveta. Sláva a veľkosť nám však nepatrí. To prenechajme Ježišovi. On chce mať z nás ľudí nie veľkých a slávnych, ale verných. A verní budeme vtedy, keď Ježišovi bude patriť celé naše srdce, celý náš život.

A tu je treba sa zamyslieť, ako je to s našou vernosťou pri podávaní Božích tajomstiev. Verný služobník vždy podáva pravé slovo Božie a nie náhražky, ktoré nenasycujú. Neraz sme leniví napísať kázeň, premeditovať ju a potom ju podať svojim poslucháčom. Spoliehame sa na pomoc Ducha Svätého, pričom zabúdame, že Duch Svätý lenivosť nepodporuje a v rozhodnej chvíli lenivého služobníka opúšťa. Toto pokušenie, tento hriech nosíme v sebe a to by nás malo viesť ku pokániu a náprave v tomto smere, aby sme sa prestali hrať na veľkých ľudí, zahľadených do seba, do svojej múdrosti a nadovšetko milovali Ježiša Krista a Jeho cirkev, ktorú On chce skrze svojich služobníkov vyzdvihnúť z úpadku a trosiek. To však môže urobiť iba skrze verných sluhov. O tejto vernosti musí nám vystaviť svedectvo naše svedomie. Ak sa tak stane, budeme môcť na konci života i my vyznať s Pavlom: **„Dobrý boj som bojoval, beh dokonal, vieru zachoval. Už mi je pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi dá v onen deň Pán, Ten spravodlivý sudca“** (2Tim 4, 7-8).

3. Svedectvo o našej vernosti nám musí vydať aj náš Pán, ktorý príde. Pavel hovorí: Pán je ten, ktorý ma súdi. On príde a osvieti to, čo je skryté a zjaví úmysly

srdc a vtedy dostane každý pochvalu od Boha.

Apoštol Pavel sa nenechal mýliť ani ľudskou hanou ani ľudskou chválou. On stojí a padá so svojím Pánom, ktorý správne súdi. On zjaví všetko v pravom svetle. Deň Pánovho príchodu zjaví, či naša zbožnosť bola úprimná, či naše znovuzrodenie bolo dielom Ducha Svätého, alebo len našou pretvárkou, či duchovnou pýchou. Deň Pánovho príchodu zjaví, či sme brali Ježiša a Jeho slovo vážne, či sme viseli len na Ňom, alebo na ľuďoch, na peniazoch, zemskej sláve, ktoré poviázali náš život. Boh bude spravodlivo súdiť naše viny, ale každý verný služobník dostane pochvalu od Boha.

Iste to bude nádherná pochvala. Lebo Pán Ježiš povie: Správne, dobrý a verný sluha. Nad málom si bol verný, nad mnohým ťa ustanovím. Vojdi v radosť svojho Pána (Mt 25,23). Touto pochvalou vydá Pán Ježiš svedectvo o našej vernosti a zavedie nás k Otcovi so slovami: Otče chcem, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou, kde som ja a videli moju slávu, ktorú si mi dal (J 17,24). Aké to bude nádherné, keď nás Pán Ježiš vyzná pred svojím Otcom a nebeskými anjelmi! Aké to bude zvláštne, keď z milosti nám odovzdá veniec večného života, o ktorom hovoril sužovanému zboru v Smyrne: Buď verný až do smrti a dám ti veniec života (Zj 2,10). Nenechajte sa zastrašiť tým, že nám duchovným niekto odkázal na internete rukou svojej hovorkyne, že cirkev môže existovať aj bez farárov, aby sme si uvedomili, že nie sme v cirkvi až tak veľmi dôležití a potrební.

Milí bratia a sestry! Pán Ježiš vyžaduje od svojich služobníkov vernosť. Na ňu položme dôraz v živote a v práci. Lebo bez vernosti voči Ježišovi Kristovi nepomôžeme Jeho cirkvi. Naopak, zničíme

a uhasíme aj to, čo ešte tleje, pretože všetka skaza, ktorá kedykoľvek stihla našu drahú cirkev, naše zbory, vzišla z nevernosti cirkevnej vrchnosti voči Pá-

novi cirkvi, keď postavila na prvé miesto svoju dôležitosť, túžbu po sláve a po peniazoch, ktoré sú koreňom všetkého zla.

Ondrej Koč ml.

ZO SKRYTOSTI VON!

BIBLICKÉ ZAMYSLLENIE NA STRETNUTÍ ORDINOVANÝCH ČLENOV ECAV - POPRAD, 17. NOVEMBRA 2003

Mt 10, 26 – 33: „*Ved' nieto skryté, čo by nevyšlo najavo; a nieto tajné, čo by sa nevyzvedelo. Čo vám hovorím potme, hovorte na svetle, a čo pošepky, rozhlasujte zo striech. A nebojte sa tých, ktorí zabijajú telo, ale dušu nemôžu zabiť; bojte sa skôr Toho, ktorý aj dušu aj telo môže zahubiť v pekle. Či nepredávajú dvoch vrabčekov za groš, A ani jeden z nich nespadne na zem bez vôle vášho Otca. A vám aj všetky vlasy spočítal na hlave. Preto nebojte sa, vy ste viac ako mnoho vrabcov! Preto, ktokoľvek vyzná ma pred ľuďmi, toho vyznám aj ja pred svojím Otcem, ktorý je v nebesiach; kto by ma však zaprel pred ľuďmi, toho zapriem aj ja pred svojím Otcem, ktorý je v nebesiach. Amen*

Ktokoľvek vyzná ma pred ľuďmi. My všetci, ktorí sme sa dnes zhromaždili na stretnutí Združenia evanjelických duchovných, patríme medzi tých, ktorí sme verejne vyznávali pred ľuďmi pri confirmácii, že budeme skutočnými vyznávačmi a svedkami Pána Ježiša a Ježiš Kristus je základom nášho života. Neskôr ako dospelí ľudia pri ordinácii sme sľubovali, že svoje povolanie a poslanie budeme do-svedčovať osobnou vierou v Ježiša Krista.

Reformácia, ktorú sme si nedávno pripomenuli, mala dva znaky, **verejné priznanie a nebojnosť pred ľuďmi.** Nevie-me si vôbec predstaviť, aké to bolo ťažké a čo to znamenalo pre samotného Martina Luthera a potom pre tých, ktorí išli s ním – vyjsť zo skrytosti kláštora a vystúpiť proti všetkým vtedajším mocnos-tiam, proti cisárovi, proti kniežatám, proti stredovekej cirkvi, proti spoločnosti a bez strachu vyznať Ježiša Krista. **Bázeň pred Bohom, ktorú on prijal, bola veľká, tak-**

že strach pred ľuďmi sa stal vedľajšou záležitosťou. *Ktokoľvek vyzná ma pred ľuďmi, toho vyznám aj ja pred svojím Otcem, ktorý je v nebesiach.*

Ekuména pochádza z gréckeho slova oikos. Rôzne cudzie slová sa používajú aj v slovenčine. Napríklad ekonomika a ekológia. Ekonomika znamená vlastne - hospodárstvo. Ekuména znamená, že máme spoločný dom, otcov dom, ku ktorému Ježiš Kristus hovorí: Ja som dvere. Preto je celkom zlé, čo teraz v časopisoch sa píše o ekuméne náboženstiev, lebo pri tejto ekuméne ide o to, že Ježiš Kristus sú dvere spoločnému otcovskému domu, ku nášmu Otcovi v nebesiach, ku ktorému sa modlíme.

V roku 1530 sa konal v Augsburgu ríšsky snem, na ktorom Lutherov spolupracovník Melanchthon priniesol Augsburské vyznanie, s nádejou, že všetci sa k nemu priznajú. Augsburské vyznanie nebolo myslené ako polemický spis, ale

skôr ako spoločné vyhlásenie, v čo kresťania veria. Tento plán však stroskotal.

Stále sa pýtame: Čo je ospravedlnenie? Chcem uviesť jeden príklad, o ktorom sme už iste počuli alebo sme o ňom čítali v časopise. Hospodársky vyspelé štáty vyjednávajú o tom, že ako krajiny, ktoré produkujú veľa škodlivých látok, môžu predávať bonusy o znečistení na krajiny, ktoré problém so splodinami priemyslu nemajú. Naša špina, odpad je predaný. Dobré za to zaplatím. Toto prirovnanie sa dobre hodí ku ospravedlneniu, lebo v Lutherovej dobe sa mohlo to, čo nie je správne vo vlastnom živote, čo sa menovalo hriech, odkúpiť, vykúpiť za peniaze, takzvané odpustky. Odpustky nie sú minulosťou, v roku 2000 pápež Ján Pavol II. vyhlásil nanovo odpustky. Vidíme, kde sú problémy. Pán Boh nie je obchodník, ale vyslovuje ospravedlnenie: Boh by chcel žiť v srdečnom, hlbokom, najvnútornejšom pomere s nami, nie ako niekto, kto by nám niečo dával spoza pulta a to skrze Ježiša Krista. On mi odpúšťa, On ma očisťuje, On ma obmýva každý deň, takže s Ním a s blížnym bez predsudku môžem žiť. Kvôli Ježišovi Kristovi. To je stred, a o to ide. Tak ako dieťa – včera mohlo byť drzé, mohlo zmeškať, bolo mrzuté – ale napriek tomu rodičia ho neodsunuli, ale berú ho ako svojho naspäť nie preto, že by za to zaplatilo, ale preto, lebo rodičia ho majú radi.

243 evanjelických teologických profesorov protestovalo pred štyrmi rokmi, v roku 1999, proti spoločnému vyhláseniu o ospravedlnení z viery. Povedali, že táto dohoda s Vatikánom nie je dostatočne precízna a nebola v tomto prehlásení dostatočne zdôraznená jedinečnosť milosti Božej. Myslím si, že odborníci musia a majú povinnosť o tomto ďalej hovoriť. Je však dôležité, aby sme my, ktorí

prichádzame z rozličných smerov, našli stred a našli Ježiša Krista. To je rozhodujúci krok, ktorý chceme zdôrazniť aj dnes: Ježiš Kristus. Vieme, že príslušnosť ku jednému otcovskému domu Božiemu je v mnohom ohľade zažitá a praktizovaná. Spomením príklad z nemocnice, kde sa evanjelických služieb Božích zúčastňujú aj katolíci. Niektorí nespievajú s nami, ale spevník chcú mať pred sebou. Spolu vyznávame Vieru všeobecnú kresťanskú a Otčenáš. Už dávnejšie sa mi stalo, ako staručká pani vtedy, keď som v kázni spomenul: **veríme v život večný**, tak mi skočila do reči s poznámkou: **To predsa viem**. To je ekuména, kde sa nediskutuje, ale kde vieru môžeme zažiť! Staručký katolícky pán farár v Rusovciach mi dávnejšie povedal: To, že Bibliu používame častejšie, prichádza z Vašej cirkvi. My by sme mohli povedať, že poklad piesní prichádza z reformačných cirkví, lebo katolícka cirkev v niektorých krajinách spevník nepoznala – napr. v Nemecku ju zaviedli až po 1. svetovej vojne a v Španielsku nie je zavedený v katolíckej cirkvi dodnes. Tam sa spievajú liturgické spevy.

Keď hovoríme o tom, čo nás spája, čím sme sa vzájomne ovplyvnili, napriek tomu musíme hovoriť aj o rozdieloch. Je to úrad pápeža. Otázka, aké poverenie má kňaz, biskup? Ako je to s inými sviatosťami, ktoré sú navyiac, oproti našim? Akú úlohu zohrávajú svätí a vyhlásenia za svätých? Ako máme chápať Máriu, matku Ježišovu? Ako je to s relikviami na oltári? Ako je to s odpustkami?

A spätné otázky z katolíckej strany na nás: Akú dôležitosť pripisujete Svätej Večeri Pánovej? Na základe tohto odseku by sme na základe Matúšovho evanjelia mohli nanovo pýtať: Je to tak, ako keby sa to, čo som čítal, ako by bol motivačným textom pre reformáciu, totiž. Kto

mňa vyznáva pred ľuďmi, toho vyznám aj ja pred mojím Otcom nebeským.

V 3. verši Evanjelickej hymny sa spieva: *Hoc diablov plný bol by svet, chcejúcich nás pohltiť, nemusíme sa strachom chvieť.* Alebo: *Môžu zničiť všetok rod i majetok, vziať česť, hrdlo, dom, náš poklad nie je v tom: nebesá nám zostanú!*

Aká odvaha vyznania tam, kde sa my bojíme! Ježiš nás povzbudzuje a hovorí: *Čo vám hovorím potme, hovorte na svetle, a čo pošepekky, rozhlasujte zo striech.*

Tým je zvyk z Ježišových čias jasný: Učení rabíni, duchovní kazatelia a vodcovia

v čase Ježišovom nekázali často sami. Rabíni celkom zvláštnou rečou šepkali hovorcovi do ucha na službách Božích, a on to musel povedať rečou, ktorá bola pre ľudí zrozumiteľná. Tak ako aj vedci hovoria rečou, ktorej ľudia nerozumejú, tak majú hovoriť vedeckí komentátori v televízii a žurnalisti v časopisoch písať tak, aby to vôbec bolo zrozumiteľné a pochopiteľné pre obyčajných ľudí. Alebo druhý príklad: Keď bolo dôležité niečo ľuďom oznámiť, tak išli tí, ktorí to povedali, na strechy v Palestíne, tak aby to mohol počuť každý. To, čo im bolo povedané v skrytosti, to povedali na verejnosti. Skôr ako začal sabat, trúnilo sa na pozaune, aby ľudia ďaleko na poli mohli počuť: Je čas zbaliť si veci a ísť domov, aby sa mohli pripraviť na sabat.

Tak to urobila aj reformácia: Z kláštorňých múrov von na verejnosť, z latinkej reči, exkluzívnej reči vzdelancov, von k ľudu: „Pozerajte ľuďom na ústa“ – hovoril Luther. Z teologického geta do cirkevných zborov, tak aby cirkevný zbor tiež o tom vedel, spolu veril a spolu bol

zodpovedný. Z mníšskej samoty do manželstva, do rodiny. Reformácia je to, čo tu Ježiš píše: vykročenie zo skrytosti na verejnosť. Napriek tomu je tá skrytosť dôležitá. Existuje židovské príslovie, ktoré znie: *„Kto sa s torou zaoberá vo vnútri, toho jej učenie robí známym.“*

Nejde o krik navonok, ktorý by nevychádzal z najvnútornejšieho vnútra viery. To je niečo, čo sa od katolíckych kresťanov máme učiť: že tichosť modlitby, pobožnosť, účasť na Večeri Pánovej, vážiť si služby Božie, to všetko nás najprv vnútorne pripraví, aby sme mohli hovoriť navonok.

Reformátori boli dušpastieri. Martin Luther zanechal obrovskú zbierku dopisov adresovaných ľuďom v núdzi, v nebezpečenstve, v otázkach svedomia. Luther sa naučil od Ježiša aj zo slov: *Či nepredávajú dvoch vrabčekov za groš?* Vrabčekovia boli v Ježišovej dobe predávané ako potravu na trhu. Nepadne ani jeden vrabec z nebies – tým sa nemieni, že spadne pri lete, že sa netrafil na konár, ale že by bol zostrelený a potom predaný. Vaše vlasy sú na hlave spočítané – to je starosť o nás, v cirkevnom zbore, jeden o druhého. Tu nejde o teóriu predzvedenia: Je všetko Bohom dávno predtým naplánované? Koľko ľudí zahynie, koľko bude trpieť, a Boh by sa mal starať o vrabčeka? Avšak je mienené ako dušpastiersky prísľub: Kto svoj život dá Ježišovi Kristovi, tomu život nemôže byť vzatý. Zničujúca sila sveta končí na našom tele, ale príslušnosť osoby ku Bohu nám nikto nemôže vziať. V Božom pohľade sme nekoľnečne vzácní. On je okolo nás, On na nás nezabúda, pri Ňom nachádzame útočisko a sme v bezpečí.

Miloš Klátik

BÁZEŇ PRED BOHOM, KTORÚ ON PRIJAL, BOLA VEĽKÁ, TAKŽE STRACH PRED ĽUĎMI SA STAL VEDĽAJŠOU ZÁLEŽITOSŤOU.

KOMUNIKÉ

My, ordinovaní členovia ECAV, zúčastnení na spoločnom stretnutí v Poprade dňa 17.11.2003 v zmysle „Vyhlásenia Výboru ZED“, ktoré bolo zverejnené v Melanchthone 2/2003, prijímame toto komuniké a v jeho duchu žiadame Výbor ZED viesť rokovania s príslušnými cirkevnými a štátnymi inštitúciami.

1. NEUSTUPOVAŤ Z REFORMAČNÝCH ZÁSAD T. Z. NA SPOLOČENSKEJ A EKUMENICKEJ ÚROVNI VIEŠŤ DIALÓG VŽDY V DUCHU REFORMAČNÝCH BIBLICKÝCH ZÁSAD A NEUSTUPOVAŤ NEGATÍVNYM TRENDOM

- a) pri rokovaníach s predstaviteľmi svetskej moci postupovať s odvahou viery, bez akejkolvek servilnosti – mať na zreteli, že cirkev vždy stojí na strane spravodlivosti a pravdy
- b) túto zásadu dodržať aj v prípade, že by sme mohli prísť o financie, spoločenskú prestíž či iné krátkodobé svetské výhody
- c) pri ekumenických rozhovoroch mať na zreteli, že základom pre ekuménu je výklad Písma svätého, ako je obsiahnutý v našich Symbolických knihách
- d) v žiadnom prípade neviesť tzv. ekumenické rozhovory s predstaviteľmi špiritizmu, okultizmu, mágie a iných nebezpečných duchovných prúdov
- e) takisto nepovažovať za ekumenické rozhovory dialóg s náboženstvami, ktoré nemajú kresťanský základ
- f) nezrieknuť sa misijných snáh u príslušníkov nekresťanských náboženstiev, naokoľko za jedinú cestu k spásu považujeme spasiteľné dielo nášho Pána Ježiša Krista

2. ZDÔRAŽŇOVAŤ DUCHOVNO-PASTIERSKU SLUŽBU V PRVOM RADE AKO POSLANIE A NIE ZAMESTNANIE

- a) tak ako považujeme za samozrejmé, že Večera Pánova prisluhovaná kaplánom alebo biskupom je úplne rovnocenná, tak za samozrejmé považujeme rovnocennú komunikáciu medzi všetkými ordinovanými, bez ohľadu na postavenie a dĺžku služby v cirkvi
- b) zmeniť atmosféru zamestnávateľ – zamestnanec do pozície, že všetci sme voči nášmu Pánovi v rovnakej službe, len s inými povereniami, ktoré si sami demokraticky určujeme
- c) zákony alebo nariadenia týkajúce sa ordinovaných členov ECAV a ich služby v ECAV môžu byť predložené na schválenie príslušnému grémiu len po dosiahnutí konsenzu s Výborom ZED

3. SLOBODNÝ PRÍSTUP K INFORMÁCIÁM

- a) tak, ako nikto nespochybňuje právo vyšších COJ kontrolovať činnosť a prácu farských úradov, žiadame, aby sme mohli nahliadnuť bezodkladne do účtov generálnej cirkvi
- b) brať ako samozrejmosť normu, že ktokoľvek môže požiadať o nahliadnutie do účtov ktorejkoľvek vyššej COJ

4. ROVNOSŤ PRED ZÁKONOM T.Z. STRIKTNÉ ODDĚLENIE VÝKONNEJ, ZÁKONODARNEJ A SÚDNEJ MOCI, K ČOMU JE POTREBNÉ PRIJAŤ PRÍSLUŠNÝ ZÁKON

- a) členovia predsedníctiev vyšších COJ a predsedovia a podpredsedovia súdov nemôžu byť riadnymi členmi synody a zodpovedajú sa synode za svoju činnosť
- b) členovia súdov nesmú zastávať funkciu v predsedníctvách vyšších COJ

5. ROVNOSŤ ŠANCI

- a) k možnostiam ďalšieho vzdelávania
 - i) vypracovať program ďalšieho vzdelávania duchovných na základe objektívnych kritérií
 - ii) informovať o všetkých ponukách, ktoré cirkev dostáva od iných inštitúcií doma aj v zahraničí
 - iii) zamedziť, aby sa kedykoľvek v budúcnosti na študijné alebo pracovné miesto, ktoré je ponúknuté našej cirkvi, dostal niekto bez riadneho výberu podľa vopred stanovených kritérií
- b) k čerpaniu finančných prostriedkov ako sú štipendiá, pôžičky, sociálna podpora
 - i) ku všetkým takýmto možnostiam prijímať a včas zverejňovať podmienky resp. štatúty, ktoré by zabezpečili rovnosť šancí uchádzať sa o finančné prostriedky
- c) k možnostiam ďalšieho vzdelávania uchádzať sa o funkcie v rámci cirkvi doma i v zahraničí
 - i) aby bola zachovaná rovnosť možností uchádzať sa o funkcie, je nutné zmeniť spôsob kandidácie a prípravy volieb do funkcií predsedníctiev vyšších COJ
 - kandidátku na obsadenie funkcie seniorov a biskupov v predsedníctvách vyšších COJ zostavovať na základe primárnych volieb príslušných ordinovaných členov ECAV, ktorí pôsobia v rámci danej vyššej COJ
 - kandidátku na obsadenie funkcie dozorcov v predsedníctvách vyšších COJ zostavovať na základe primárnych volieb príslušných riadne zvolených zborových dozorcov, ktorí pôsobia v rámci danej vyššej COJ
 - ii) na obsadzovanie funkcií v zahraničí prijímať a včas zverejňovať podmienky, ktoré by zabezpečili rovnosť šancí uchádzať sa o takúto funkciu
 - iii) vybraní uchádzači na funkcie v zahraničí podliehajú schváleniu synodou

6. DOCIELIŤ SPRAVODLIVÉ OHODNOTENIE ORDINOVANÝCH V SLUŽBE

- a) použiť všetky legálne prostriedky na úrovni cirkvi a štátu tak, aby finančné ohodnotenie duchovných zodpovedalo ich spoločenskému postaveniu
- b) o všetkých krokoch, ktoré sa v tomto smere podniknú (Výborom ZED, predsedníctvami vyšších COJ) bezodkladne a transparentne informovať ordinovaných (nestačí informovať len o konaní stretnutia, ale aj o mieste, čase, a predmete rokovaní, umožniť zainteresovaným, na ich požiadanie, nahliadnuť do zápisu z rokovaní)

7. DOSIAHNUŤ SPRAVODLIVOSŤ A TRANSPARENTNOSŤ PRI ROZDELOVANÍ A KONTROLE FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV

- a) finančné prostriedky rozdeľovať na základe vopred stanovených kritérií

b) zverejňovať:

- i) ako, komu a v akej výške boli pridelené finančné prostriedky
- ii) stav účtov na všetkých fondoch ECAV ku koncu účtovného obdobia

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIE:

K dosiahnutiu týchto cieľov v ECAV vidíme jedinú cestu v korektnej a rovnocennej diskusii medzi Zborom biskupov a Výborom ZED.

POZDRAV

BRATSKO-SESTERSKÉMU ZDRUŽENIU EVANJELICKÝCH DUCHOVNÝCH NA STRETNUTÍ V POPRADE 17.11.2003

Vážení a milí v Pánu bratia a sestry!

Keďže sa pre svoj vek a zdravotný stav nemôžem osobne zúčastniť Vášho STRETNUTIA, ktoré by malo prejsť do histórie našej cirkvi ako **Pamätný spis SPEVÁKa r. 1939** a ako **Piešťanský manifest z 29.9.1949**, chcem Vás povzbudiť a podporiť aspoň týmito svojimi riadkami.

Svoje stanovisko pri pohľade na dianie v našej cirkvi za celé posledné tri štvrtiny minulého storočia som vyjadril v rozhovore so šéfredaktorom Cirk. listov v nádeji, že tento rozhovor vyjde v 12. čísle CL/2003. Z neho vyplýva základné poznanie, že vedenie cirkvi sa nezabavilo metód, aké sme zažili za stalinizmu, okupácie a normalizácie. Dokladom toho je aj nezmyselné uznesenie poslednej Synody o **pozastavení cirkevného súdництва** a s tým spoje-

né rozhodnutie predsedníctva našej cirkvi o možnosti rozviazania pracovného pomeru s farárom, ktorý bol zvolený **cirkevným zborom!** Ak sa hlásime k demokratickým zásadám, nemalo by sa zabúdať, že seniora si zvolili cirkevné zbory a nie predsedníctvo generálnej cirkvi!

Odvolaajte sa na výrok Dr. M. Luthera vo Wormsi, že aj koncily a Synody sa častokrát mýlili a si protirečili. Osvedčte sa aj Vy: „Tu stojím, inak nemôžem, tak nám Pán Boh pomáhaj!“

Sme s Vami. Modlíme sa za Vás i za celú našu drahú ECAV a podporujeme Vaše dobré – úprimné snahy o ozdravenie v chorej cirkvi a odstránenie všetkých nešvárrov.

S pozdravom v bratskej láske a úcte Váš
Pavel Proksa, farár v.v.

NECH ŽIJE NOVEMBER!

17. novembra sme si pripomenuli už štrnásťte výročie „ZAMATOVEJ REVOLÚCIE“. Pripomenuli sme si okamihy, keď sme s veľkou radosťou spoločne vyprevadili z našej krajiny jarmo pohanskej ideológie, gniaviacej všetko humánne viac než štyridsať rokov. Pripomenuli sme si momenty šťastia, ktoré neopakovateľným spôsobom kulminovali v našich dušiach, keď sme opäť po dlhých rokoch dýchali závan slobody, nádeje, lásky. Tam, v našich uliciach, zneli piesne očakávania,

tie mrazivé novembrové dni sa premenili na chrámy pokoja a my sme sa spoločne modlili v nádeji, že staré veci pominuli a prichádzajú nové dni slobody, ktoré premeníme na oslavu ľudskosti, prosperity a statočnosti. Verili sme, že je čas vymeniť masné hrnce ponižovania za možnosť slobodne dýchať, slobodne sa rozhodovať, za úžasný Boží dar slobody, ktorá netúži šliapať po duchu človečenstva, ale ktorá dáva možnosť vlastného úsudku, za dar slobody, ktorou obdaril človeka

samotný Všemohúci Boh v nádeji, že bude robiť statočné rozhodnutia. Vtedy v novembri sme sa náhle dostali do šance, ktorej rozmery sme si v hektickej atmosfére nestihli ani uvedomiť. Dostali sme sa do šance, na ktorú mnohí čakali roky, ktorej sa mnohí už nedožili, do šance, o ktorej si mnohí mysleli, že nemôže prísť. Náhle sme stáli zoči voči čomusi úžasnému, čomusi, čo sa ľudskou rečou opisuje veľmi ťažko, čomusi, čo obnažilo náš vnútorný svet donaha a nastavilo každému jednému z nás zrkadlo pravdy, nesusíce jasnú vizitku bohatstva či biedy jeho vnútorného sveta. O tom bol november so svojou slávou a zamatom, o tom aj tribúny, kľúče, koridory, rečníci, sviečky, modlitby... Veď viete, „sľúbili sme si lásku...“

A dnes? Nuž, dnes už sme trochu starší, zašlejší vekom, skúsenejší, odosobnenejší, racionálnejší... Dnes už to vidíme trochu inak. Doba sa pohla a my s ňou, každý svojou cestou, podľa vlastného výberu. Čo bolo, bolo, treba hľadiť vpred, zabudnúť na staré krivdy, zmieriť sa. Čo na tom, že hodnoty, na ktorých sme chceli stavať našu budúcnosť sú preč, čo na tom, že tí, ktorí páchali duchovnú genocídu na tomto národe sú opäť tými, ktorí ovládli páky moci, čo na tom, že tí, ktorí v tých pohnutých časoch zmizli, aby búrku prečkali ako potkany poskrývaní v pelechoch a pivniciach, sú opäť tu, „obrátení“, presviedčajúci nás o „dejinných nevyhnutnostiach a prirodzenom vývoji“? Ach, veď hej, vedeli sme, že revolúcia požiera svoje deti, vedeli sme, že „pôrodné bolesti“ nášho prerodu budú veľké, že každá Zmena potrebuje svoj čas. A dnes tu stojíme, pohoršujeme sa a nadávame, zabúdajúc akosi na to, že každý jeden z nás si so sebou nesie kúsok zodpovednosti za stav, v ktorom sa nachádzame. Každý. Každým jedným osobným rozhod-

nutím, každým schvaľovaním akéhokoľvek zla, každým mlčaním voči akémukoľvek zlu, každým rozhodnutím sa pre akékoľvek, aj MENŠIE ZLO, každým nevyužitým okamihom konať dobro, každým nezmyselným kompromisom. Naučili sme sa lavírovať medzi brámkami postkomunizmu, využívajúc staré známe finty z prednovembrového obdobia vhodne doplnené kvetnatým slovníkom „našej doby“, aby sme klamali samých seba, utvrdzujúci sa navzájom o správnosti svojej cesty. Dobešli sme sa. A dnes tu stojíme s obrovským batohom komplexov, depresívni a unavení zároveň, hystericky hľadajúc vinníka, aby sme mohli konečne ukázať prstom a skríknuť, to je on! On je za to všetko zodpovedný!

Vtedy v novembri sme netušili, čo nás čaká. Zabudli sme na to, že sloboda je predovšetkým o zodpovednosti. Zabudli sme na to, že rozhodnúť sa správne častokrát znamená ísť proti prúdu, nenechať sa strhnúť povrchne mysliacou masou. Zabudli sme na to, že sloboda neprichádza automaticky, ale že je potrebné pre ňu niečo urobiť, že je potrebné neustále sa za ňu zasadzovať a občas aj priniesť nejakú tú obeť. Zabudli sme na to, že slobodní musíme byť najprv v našich srdciach, že len odtiaľ môžeme čerpať silu, ktorú potom dokážeme transformovať ďalej medzi tých, kde sme ustanovení, tam, kde je naše miesto. Ak toto nedokážeme, nemáme nárok sa sťažovať, nemáme nárok poučovať, nemáme nárok hovoriť o Bohu. Tam, kde niet slobody, niet ani Boha a tam, kde niet Boha, niet ani nádeje na jasnejšiu perspektívu.

Zdá sa, že prvý pokus nám veľmi nevyšiel. Napriek tomu je tu neustále možnosť voľby. Pokúsme sa s Božou pomocou o nové rozhodnutie. Malo by to byť našou povinnosťou. Apropo: NECH ŽIJE NOVEMBER!

Marek Szabó

HOSPODINE, NEPOŽIADAŠ!

ALEBO IZRAEL, ČO ŽIADA TERAZ OD TEBA HOSPODIN, TVOJ BOH?

Táto otázka zaznela z úst Mojžišových Izraelskému národu vo chvíli, keď Mojžiš po druhýkrát prináša z hory Sinaj dve kamenné dosky, s Božím zákonom, ako novou normou, ktorou má ľud Boží žiť. Prikázania vylepšia kvalitu spoločenstva, no určujúcou vo všetkom konaní má byť láska, láskou podmienená absolútna orientácia na Hospodina. Hospodin je zvrchovaný Pán, ktorý kladie totálny nárok na človeka a na spoločenstvo. Robí to z lásky, pretože je láska. Tým sa výrazne odlišuje od iných bohov a pánov, o ktorých sa predpokladalo, že rozlišujú osoby svojich stúpcov podľa ich spoločenského významu a dajú sa získať darmi. Národ si má tento radikálny rozdiel uvedomiť a podľa toho zvoliť aj svoje nasmerovanie. Odpútať sa od obradníctva a naplniť sa láskou z celej duše, z celej mysle, z celej sily a z celého srdca, službou a vernosťou slovu Hospodinovmu. Požiadavka je jasná a výrazná: Hospodina sa báť a Ho milovať. K tomu zaväzuje vyvolenie, ktorého sa národu od Hospodina dostalo.

Mojžišova otázka nepatrí len ľudu Božiemu. Je nasmerovaná aj cirkvi, ktorú si

Boh v Ježišovi Kristovi vyvolil za svoj nový Izrael a priľnul ku nej srdcom. Cirkev v každom časovom horizonte sa má pýtať, čo od nej očakáva Pán. Čo je jej poslaním, hlavnou náplňou.

Reformácia vždy aktuálne konfrontuje: "Čo žiada teraz od teba, evanjelická cirkev, Hospodin, tvoj Boh? Vieš to? Poznáš to? Alebo len tápaš ohliadajúc sa raz vpravo a raz vľavo? Hľadáš inšpiráciu pre svoje poslanie okolo seba a nie v sebe samej, v dare, ktorý Ti bol daný: v evanjeliu, ktoré predstavuje lásku Kristovu milujúcu hriešnika, v troch reformačných princípoch, z ktorých máš vychádzať, v Symbolických knihách, obsahu ktorým venuješ tak málo svojej pozornosti, alebo neraz aj vedome na ne zabúdaš?"

"Čo žiada teraz od teba, evanjelická cirkev, Hospodin, tvoj Boh?" Lásku, vernosť, službu úprimného srdca bez túžby panovať a ovládať, kriviť, či zavádzať, tajiť. K tomu ťa zaväzuje vyvolenie, ktorého sa ti od Boha skrze Ježiša Krista dostalo.

Nič nové? Nenamietam. Ale naozaj nič?

Jakušová Anna

"LEN TO, ABY SI SA BÁL HOSPODINA, SVOJHO BOHA, ABY SI CHODIL LEN PO JEHO CESTÁCH..." 5. MOJŽIŠOVA 10,12A

BOLA A JE REFORMÁCIA VZBUROU?

„Na tvoje hradby, Jeruzalem, ustanovil som strážcov. Celý deň a celú noc, nikdy nesmú mlčať; vy, ktorí upomínate Hospodina, nedoprajte si pokoja! Ani Jemu nedajte pokoja, pokiaľ neupevní Jeruzalem a nespraví ho chválou na zemi.“ Iz 62,6-7

Áno, bola a je. No nie vzburou proti systému a poriadku. Nie proti štátu alebo cirkvi a jej autoritám. Nie je vzburou proti ľuďom, ale proti bezbožnosti,

ktorá nás deformuje. Je vzburou proti životu, ktorý je bez Boha, ktorého len vonkajšia príslušnosť k cirkvi nikdy nie je zárukou, že je správny, že sa Bohu páči. Bola

a je vzburou proti falošnej a bludnej zbožnosti, ktorá nestojí na skutočnom, jedinom a pravom základe, ktorým je Kristus. Bola a je vzburou proti ľži, ktorá bráni pravde a proti túžbe po moci. Je proti bezcharakternému vydieraniu človeka, zväzujúc ho a spútavajúc jeho svedomie a tiež proti kupčeniu s tým, čo sme dostali zdarma, totiž Božiu milosť a spasenie. Bola a je vzburou proti autoritatívnemu správaniu sa v cirkvi. Je vzburou proti utláčaniu a kriveniu svedomia namiesto formovania ho Božou mocou. Je vzburou proti tomu, keď len vyžadujeme a nútime, namiesto zvestovania evanjelia a pozývania k životu s Ním. Bola a je vzburou proti tomu, aby sa ktokoľvek z nás ľudí staval na miesto Boha hoci aj s poverením starších, ktoré je potvrdené skladaním rúk. S ním alebo bez neho, je to vždy násilie a svätokrádež. Lebo všetko, aj dobre myslené a vykonané v cirkvi, padá a stojí na našom skutočnom živote s Bohom.

Reformácii išlo o návrat k životu prvej cirkvi, kde bolo samozrejým nie z cirkvi ťažiť alebo si cez cirkev niečo vynucovať, ale všetko cirkvi dať, aj svoj život. O tento návrat k pocktivému a pokornému, k duchovnému životu išlo a ide aj dnes. Reformácia vyrástla a povstala ako vzbura proti duchovnému vodcovstvu, ktoré nemalo Ducha Božieho a Kristovho. O Jeho vedenie a moc sa často žiaľ márne zápasí dodnes aj v cirkvách, ktoré sa ku dedičstvu reformácie hlásia. Systém v štáte, cirkvi, v zbere i v mojom živote má jednu, ale kľúčovú chybu a nedostatok. Chýba v ňom Božie vedenie, Boží Duch a moc Božia pre to, čo konáme. A tak aj tie najlepšie mienené a pripravené veci a aktivity sú bez efektu. O ten ale nebola núdza v dobe Ježišovej, či apoštolskej. Niektorí si tento nedostatok zakrývajú presadzovaním nezmyselných synodálnych záko-

nov a novými poriadkami v cirkvi, iní rôznymi znameniami, legendami a babskými bájkami, ale nič to nemení na tom, že všetko ostáva po starom. Ak by táto krajina bola naozaj taká pobožná ako uvádzajú štatistiky, musel by tu byť raj na zemi. Lebo kde sa dejú prosby, príhovory, ďakovania a modlitby, tam sa žije, ako hovorí apoštol Pavel v 1. liste Timoteovi, v tichosti, pobožnosti, statočnosti a pokoji.

Na vine nie sú neveriaci, či inoveriaci. Na vine nie sú svetskí predstavitelia štátu a samosprávy. Chybou nie je ani to, že svetskí predstavitelia štátu krajinu spravujú svetsky. Aj oni by boli iní, ak by sa ich Boh dotkol a viedol ich životy, ak by Kristova moc naplnila túto krajinu. Preto reformácia nie je len historickou skutočnosťou, nám veľmi blízkou, ale i dnes pre nás výzvou a aktuálnou potrebou, aby sme neboli jej nehodnými dedičmi. Predovšetkým to však musí byť reforma nášho života s Bohom. Je to bezpodmienečný návrat k duchovnému životu a hodnotám, ak nechceme vyzeráť ako luteráni smiešne. Niet totiž inej moci a iného riešenia pre obnovu života s Bohom ako je návrat k Písmu, cez neho ku Kristovi, cez Neho k odpusteniu a milosti. Ak tak urobíme, naplní náš život zaiste moc, ktorú si aj bez veľkolepých akcií všetci všimnú a bude ich to priťahovať a nie odpudzovať. Potom nebudeme musieť znásilňovať cirkev nezmyselnými zákonmi a poriadkami, či zastrašovať farárov rozviazaním pracovného pomeru, ak nemlčia, lebo nesmú. Reformujme sa a vzburme proti všetkému hriešnemu a bezbožnému, čo nám prekáža v živote s Bohom. On je ten, ktorý buduje svoje kráľovstvo cez človeka. Cez toho, kto s Ním žije a skutočne Ho miluje, vzyva a Jeho mocou aj vyznáva, že je Božím dieťaťom.

Ján Kolesár

SLUŽOBNÁ FUNKCIA BISKUPSKEJ MOCI

Augsburské vyznanie vo svojom poslednom článku (28) sa zaoberá biskupskou mocou, jej základom, oprávnením, funkciou, očistením a vymedzením pojmu, na ktorý sa za stáročia navrstvilo veľa dogmatického nánosu. Pozoruhodný je fakt, že táto stať sa dostala až na samotný koniec vyznania, čím sa naznačilo, že cirkev reformácie neprikladá taký význam tomuto bodu. Postavenie biskupa v reformačných cirkvách sa odlišuje od postavenia v stredovekej cirkvi alebo aj v cirkvi po Tridentskom koncile (1545–1563). Reformácia v podstate uznala legitímnosť biskupského úradu a sám Luther vysvätil dvoch biskupov: Nikolausa z Amsdorfu a Georga z Anhaltu. **Ale úradu biskupa sa nepripisuje nijaká hierarchická hodnota, takže AV kladie biskupov a zborových farárov na jednu rovínu. Biskup je primus inter pares, prvý medzi rovnými, a nenárokuje si hierarchický stupeň.** Samotný grécky názov episkopos reformátori preložili slovom superintendent, dozorca, dohliadateľ. V „Inštrukciách pre vizitátorov“ (1523) sa hlavný dôraz kladie na túto dozornú funkciu biskupa, **aby vizitoval zbory, aby bol farárom a aby svoju funkciu vykonával non vi sed verbo, nie mocou, ale Božím slovom.** Tým sa zotrel akýkoľvek hierarchický nárok. Jednako však z praktických, administratívnych a prestížnych dôvodov sa postupne znova uviedol aj názov biskup: u nás koncom minulého storočia, v Nemecku po roku 1918, keď sa zmenila vonkajšia štruktúra cirkvi, po zrušení jednotlivých kniežatstiev, kde kniežatá vlastne vykonávali funkciu biskupov. Na viacerých miestach zostal názov superintendenta – alebo prezidenta – predsedu cirkvi, ako je tomu v Slovenskej synode Sion v USA až posiaľ. V našej cirkvi už pred sto rokmi sa znova zaviedol titul biskupa

s postupným zrovnoprávnením cirkví v štáte, čím sa aj navonok mala ukázať táto rovnoprávnosť, **pravda bez hierarchického stupňa a nároku.** Malo to veľký význam pre cirkev, ktorá bola predtým utláčaná a zánávaná.

V čase reformácie biskupi prijímali, alebo si osvojovali a používali právo meča, o čom AV v 28. článku vyslovene hovorí, že toto právo nemajú podľa Božského práva, iure divino, ale len podľa ľudského práva, iure humano. AV právom odmieta túto moc meča, lebo „to je iné dielo, než prisluhovanie evanjelia“. Biskupovi patrí moc, podľa Božieho práva a to je „kázať evanjelium, odpúšťať a zadržiavať hriechy a prisluhovať sviatosti“. Jeho moc sa má dokazovať v službe zmierenia, odpúšťania, v službe slova a sviatostí, v modlitbách a potešovaníach, v poriadku a konajúcej láske. Ani Písmo sv. ani AV na ňom založené a odvodené nechápu cirkevnú moc ako panovanie nad dušami, tým menej nad svetskými vládami, ale krásu a silu tejto moci vidí v službe: Pánovi, cirkvi, zverenému ľudu, evanjeliu, pokoju a zmiereniu. Je to plne v súlade s Pánovou vôľou, „ale najväčší medzi vami nech je ako najmenší a vodca ako slúžiaci“ (L 22,26) a s apoštolskou radou, osvedčením a príkladom: „Nie, že by sme panovali nad vašou vierou, ale sme spolupracovníci vašej radosti, veď vierou stojíte.“ (2K 1,24) a „Ani nie, ako by ste panovali nad dedičstvom, ale buďte vzorom stádu!“ (1Pt 5,3) Veľkosť Božieho služobníka nespočíva v prejave moci a rozkazov, ale služby a lásky, lebo tak sám Spasiteľ a Pán dal príklad dokonalej služby a obete zmierenia, pokoja.

Vybraté z článku Dr. Rudolfa Koštiala uverejnenom v Malej dogmatike, str. 143 a 144, ktorú vydal Transcius v roku 1986.

POLITIKA

- VEC CELOSPOLOČENSKÁ, VEC CIRKEVNÁ, VEC VEREJNÁ

(Reakcia na udalosti v Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku)

„Teológia a politika majú k sebe bližšie, ako by sa mohlo na prvý pohľad zdať.

Ak ľudia veria, že Boh je diktátor, vytvoria zrejme iný politický systém ako ich susedia, ktorí majú predstavu Boha – demokrata.

Ak veríte, že človek je vo svojej podstate dobrý, budete hľadať najlepšieho občana, aby ste mu zverili vládu nad všetkými. Ak veríte, že každý človek je vo svojej podstate hriešny, vytvoríte zrejme systém rozdelenia moci, aby nikto nemohol ovládať ostatných.“

(Daniel Raus, Domino fórum 29/1999)

Citované slová Daniela Rausa mi svojho času dovolili porozumieť vplyvu evanjelickej teológie na formovanie spoločensko-politického usporiadania euroamerickej kultúry tak, ako sa ona vykryštaližovala do dnešných čias. Občianska spoločnosť ako *spoločná správa vecí verejných* – takto charakterizujeme politické zriadenie, ktoré sa po desaťročiach totalitného vládnutia jednej strany snažíme v stredoeurópskom regióne pri všetkých úskaliach a peripetiách uskutočňovať. Istotne to nie je jednoduché. Snažíme sa zrazu niesť tú zodpovednosť za našu spoločnosť, ktorú sme doposiaľ nemali a ani nemohli mať. A o to ťažšie je dnes osvojenie si takejto zodpovednosti.

Raus sa v hore citovaných slovách prihlásil k Lutherovej teológii križa a z nej vyplývajúceho chápania *kvality* ľudskej prirodzenosti. Človek nie je vo svojej podstate dobrý a našou úlohou teda nie je len vylepšiť isté anomálie jeho správania, tak ako to chápala scholastika. Preto spájal Luther pochopenie Kristovho

spásneho diela plne s myšlienkou Božieho ospravedlnenia a udelenia hriešnikovi *cudzej spravodlivosti*. Ospravedlnenie nemôže človek dosiahnuť nijak inak, než cez vieru v Ježiša Krista. Takýmto pochopením viery a ospravedlnenia zo spasného Kristovho skutku v smrti na kríži odmietol Luther všetko aktívne pochopenie získania spravodlivosti cez skutky a zásluhy alebo akýkoľvek iný druh ľudskej kvality. Scholastika pridávala ku Kristovmu spasnému dielu vždy *možnosť* ľudského spolupôsobenia pri vykúpení. Túto možnosť Luther zavrhol¹.

Človek nie je vo svojej podstate dobrý, preto potrebuje každá spoločnosť *rozdelenie moci ako prostriedok kontroly* (ospravedlneného hriešnika nevynímajúc). Nám Bohom darovaná spravodlivosť má vždy v absolútnom zmysle iba forenzný, nie efektívny charakter. Potrebujeme, aby medzi nami existovali dobré mechanizmy kontroly. My všetci ich potrebujeme. Potrebujeme byť strážení a strážiť sa navzájom, pretože život znovuzrodeného človeka ešte nie je životom bezhriešnym. Túto úlohu má nielen nadriadený vo vzťahu k podriadenému, ale i naopak. Uvedomenie si tejto skutočnosti je prejavom osobnostnej zrelosti. Navyše, človek zastávajúci *verejný úrad*² má sám chcieť, aby mu okolnosti neumožnili zísť na scestie, v ktorom by sa mohol spreneveriť svojmu poslaniu vyplývajúcemu z jeho úlohy a postavenia, a preto presadzovať zákony kontroly svojho vlastného úradu.

Moc verzus služba – zápas medzi týmito dvoma spôsobmi spravovania verejných záležitostí sa tiahne naprieč deji-

nami. Prečo by tomu malo byť ináč v dnešnej dobe? Dobrú analýzu stavu súčasnej politickej situácie Slovenska ponúkol nedávno Peter Zajac, keď povedal: „Dnes dominuje politika záujmov, inštrumentálna politika, v ktorej ide o moc a nie službu verejnosti. ... politika ako hra mocenských záujmov mi bola cudzia, a preto som z nej odišiel.“ (Domino fórum, 37/2003). Sám Kristus nám navrhuje chápať verejný úrad ako službu, keď hovorí: „...kto z vás je najväčší, nech vám je služobníkom.“ (Matúš 23: 11) Rozpoznal totiž nebezpečenstvo takejto mocenskej túžby. Luther nevybočuje z tejto myšlienkového rady. Autoritatívne postavenie duchovných hodnôt taktiež negatívne. Hovorí: Biskup je prvý medzi rovnými. Ak teda dobre rozumiem, ak majú biskupi nejakú autoritatívnu úlohu, tak je to len z pozície strážcov čistoty evanjelia. Ich moc je predsa *mocou evanjelia*.

V spojitosti s mocou nemôžem nespočítať súčasnú situáciu v našom súdnicte. Viete si predstaviť, aké následky by malo to, keby bola v štáte prerušená činnosť súdnej moci, jedného z troch pilierov právneho štátu (právna, výkonná a súdna moc)? Právnici a politológovia charakterizujú takéto politické zriadenie ako diktatúru. Je preto bezpodmienečne nutné, aby mohla súdna moc začať v našej cirkvi vykonávať opäť svoje úlohy.

Cirkev – to je spoločnosť v malom, a preto nevidím dôvod, prečo by sa v nej nemali odohrávať obdobné zápasy, ktoré sa odohrávajú v našej spoločnosti. Otázkou zostáva, či ostaneme vo vzťahu k nim ľahostajní, alebo sa rozhodneme vziať na seba onú zodpovednosť, ktorú v občianskej spoločnosti každý jedinec nesie.

Ste znepokojení? I ja. No len z časti, pretože vnímam udalosti odohrávajúce sa v našej cirkvi ako čas kryštalizácie. Čas

prechodu od starého k novému. Od formy vládnutia ako nadvlády k forme, v ktorej je predstaviteľ služobníkom. Duch minulej doby ovplyvnil myslenie a jednanie celej našej spoločnosti, cirkev neobchádzajúc, preto je takáto katarzia potrebná a očakávaná.

Svoj článok by som ukončil slovami bývalého docenta EBF UK Paula R. Hinlického: „Keďže cirkev žije vierou v odpustenie hriechov, vie, že ako historický fenomén bude kresťanstvo vždy nejednoznačné. Jedno staré známe ironické po-zorovanie znie takto: Kristus nám slúbil kráľovstvo Božie a dostali sme cirkev. Táto ironická poznámka poukazuje na márnomyseľnosť cirkvi, ktorá si namýšľala, že nie je iba znakom, či svätosťou ukazujúcou na kráľovstvo Božie, ale že je stelením sa-motného kráľovstva Božieho. Správne je, keď cirkev zvestuje Krista, ako zaslúbenie Božieho kráľovstva. *Jedinou nedvojznačnou vecou o cirkvi je ten Kristus, ktorého cirkev zvestuje, keď Ho zvestuje ako dobrý dôvod dôvery v Božie prichádzajúce kráľovstvo a v dôsledku toho, aj dobrý dôvod na vernú, nádejnú a láskyplnú službu v Jeho mene.*“ (Cirkevné listy 3/2003)

Ako je to teda s tou Kristovou cirkvou (ECAV nevynímajúc)? Spravodlivá a hriešna súčasne? Ano! A práve preto je potrebné, aby v nej existovali dobré mechanizmy kontroly.

Správa našej cirkvi musí stáť na pilieroch evanjelickej teológie. Aj takýmto spôsobom sa priznávame k našej identite, ktorú formálne deklarujeme.

František Korečko

¹ porovnaj Mižková, M.

Teológia križa u Martina Luthera (Diplomová práca).
Nadácia Jana Ámosa Komenského, 1999.

² V cirkevnom prostredí je ním rovnako tak biskup ako i kaplán, generálny dozorca, ako i zborový presbyter.

LIST

DÔSTOJNÉMU ZBORU BISKUPOV EVANJELICKEJ A.V. CIRKVI NA SLOVENSKU

Dovoľujem si reagovať na Váš list z 3.11.2003. Nepresvedčil ma, a to z toho základného dôvodu, že sa len bránite, ale neuvádzate konkrétne, voči komu a čomu. Akoby nejestvovali vážne dôvody, prečo došlo k vážnym nezhodám medzi vedením ECAV a ZED. Očakával som konkrétne riešenie rozporov (súdny spor, pozastavenie cirk. súdnictva, ne-transparentnosť hospodárenia ECAV, sociálna situácia kaplánov, faráriek a farárov, hrozba disciplinárnych postihov).

Miesto toho – najlepšou obranou je útok – Synoda vedená jej predsedníctvom, bola navedená k odhlasovaniu dvoch návrhov, ktoré v našej cirkvi nemajú obdobu a sú krokom späť do temného stredoveku.

1. Bol to nie náhodou, ale práve Dr. M. Luther, ktorý obhajoval právo a spravodlivosť a bez bázne vytykal aj kniežatám ich svojvôľu voči bezbranným poddaným. (Albert Kunst: Evangelischer Glaube, Luther als politischer Berater). Súdna moc je a vždy musí byť úplne nezávislá od moci legislatívnej a výkonnej. Pozastavenie jej výkonu (ironizujem: na večné časy a nikdy inak?!) je čisto účelovým zásahom. Nenachádzam slov k vyjadreniu rozhorčenia, že sa to stalo v cirkvi, v ktorej som celý život slúžil. Vysoko som to cenil, že je postavená na demokratických zákonoch a základoch (moc zdola, právna subjektivita zborov, voľby u všetkých predstaviteľov cirkvi). Od poslednej Synody to už neplatí – len Roma locuta, causa finita. To zn. v praxi, že nie každý má právo na obžalobu a nie každý musí čeliť obžalobe. Slúži ku cti osobitného senátu Gen. súdu, že kvalifikovane zdôvodnil neoprávnenosť žiadosti vede-

nia ECAV o pozastavenie činnosti cirkevného súdu a jeho disciplinárnych konaní.

Koncom roku 2002 som od vedenia ECAV obdržal vyrozumenie, že môžem zostať v aktívnej službe, ak sa zrieknem dôchodku alebo platu. Neodišiel som zo služby pre peňažnú ujmu, aj teraz máme s manželkou dosť na slušné živobytie. Dôvod môjho odchodu bol len ten, že som poldruha roka prakticky sám viedol farský úrad v pastorálnom obvode na Konventnej, pre nie celkom férové, a aj Vám iste známe spôsoby volených mladých farárov. Vyčerpaný a unavený prácou od pondelka do nedele a bez víkendy som úrad zložil. Keby som ale v službe bol zostal, za danej situácie by som už bol dal výpoveď. Dať sa ponížiť tými, ktorí majú byť mojimi bratmi, to je odporné a vynucuje si protest.

2. Synodou odhlasované zriadenie akéhosi „súdneho dvora“, s právom disciplinárne stíhať pracovníkov cirkvi bez riadneho súdu a obhajoby, je ďalším úderom pod pás demokracii v našej cirkvi. Jeden súd je pozastavený a ako kontradikcia sa nový zriadi. To je do očí bijúca centralizácia moci. Tento nový sudcovský orgán si vedenie ECAV vytvorilo zámerne pre seba, takže jeho už nemôže súdiť nikto, čím odstránilo rovnosť pred zákonom. To nemožno prirovnať k ničomu, len k najstrašnejšiemu snu, ktorý sa však ziaľ stal hroznou skutočnosťou. Pracovníci cirkvi sú vystavení účelovo zriadenému „súdnemu dvoru“ na milosť a nemilosť. Práve takéto represívny orgán ste v cirkvi potrebovali pre skrotenie neposlušných faráriek a farárov?! Zriadením takeého „súdu“ svedčí predsedníctvo ECAV proti

sebe, lebo sa riadneho súdu bojí a novovytvorenému nepodlieha. Priložený list predsedu právneho výboru ECAV (bez čitateľného podpisu autora) je alibistický. Odvoláva sa na nedostatočnú legislatívu a na akúsi opatrnosť, že sa môže niekomu neprávom ublížiť. Tým si len priznáva, že svoju prácu nekoná kvalifikovane. Cirkevný súd sa od svetského má líšiť práve tým, že bude mať vždy pred sebou kresťanské zásady, dľa ktorých sa majú riešiť aj naj-
 ožehavejšie súdne prípady.

Na čo bol zriadený „súdny dvor“ ukázalo sa čoskoro. Trom členom predsedníctva ZED zaslalo vedenie ECAV písomné upozornenie, výstrahu, za porušenie pracovnej disciplíny, čoho dôsledkom (pri opätovnom jej porušení) bude výpoveď zo zamestnania. Ide o známou neúčasť predsedníctva ZED na pracovnom stretnutí s vedením ECAV. Predsedníctvo ZED v zmysle platného Zákonníka práce pracovnú disciplínu neporušilo. Jeho členovia boli pozvaní ako zástupcovia v zmysle platných zákonov konštituovaného zväzu faráriek a farárov. Pokiaľ neporušili ustanovenia Zákonníka práce, t. j. ak si do toho času plnili svoje pracovné povinnosti ako farári, formulácia: porušili ste pracovnú disciplínu, vôbec nie je namieste. Predstavitelia ZED ako jeho zástupcovia sú bezpochyby zároveň aj farármi, ale ich neúčasť mala byť kvalifikovaná inak, než ako neplnenie pracovných povinností. Okrem toho: pozvanie dostali v nie dostatočnom časovom predstihu, bez udania dôvodu pre stretnutie a preto sa z uvedených dôvodov na pohovor nemohli náležite pripraviť. Svoju neúčasť vopred ospravedlnili s udaním dôvodu.

Komuniké o neúčasti predsedníctva ZED na schôdzi s vedením ECAV, uverejnené v EP, dokonca s uvedením ich mien, je utrhaním na cti a nedodržaním pre-

zumpcie nevinu. Pri neuvedení dôvodu ich neúčasti je komuniké hrubým a účelovým zavádzaním evanjelickej verejnosti. Podobného charakteru je v EP uverejnená správa o zasadnutí GP a konštatovanie, že GP odsudzuje všetky negatívne aktivity ZED namierené voči vedeniu ECAV. Aké, to ponecháva fantázii čitateľov a k vyvolaniu negatívnej mienky: aké to len máme farárky a farárov v našej cirkvi?!

K správe predsedu GHV. Jeho vysvetľovanie by vtedy splnilo očakávanie, keby uverejnil kompletne, v číslach, ako ECAV hospodári s majetkom a financiami, s prípadným rozčlenením nejasných položiek na požiadanie. A to nielen pre Synodu. Každý člen cirkvi má v zmysle demokratických princípov právo nahliadnuť, ako hospodária volené orgány cirkvi s majetkom a peniazmi. Synodáli by ich mali sprostredkovať nižším cirk. jednotkám, až po cirk. zborny. (Predsedníctva cirk. zborov s úplnou samozrejmosťou predkladajú výročné účty na konventoch.) Že sa to nepraktizuje aj u vrcholných orgánov ECAV, dalo podnet ZED ku skúmaniau, prečo tomu tak je.

V interview uverejnenom v jednom nemeckom cirkevnom časopise br. gen. biskup pri vysvetľovaní príčin nezhôd v našej cirkvi uvádza, že za hospodárenie v ECAV zodpovedá gen. dozorca. Teda aj za transparentnosť v tak citlivej otázke ako nesporne sú peniaze a hospodárenie s nimi. Jeho starostlivosť však smeruje inde. Na jednej z predošlých Synod p. gen. dozorca ECAV dal hlasovať o ním predloženom návrhu a k prijatiu uznese-
 nia, aby Evanjelická nemocnica, ktorá je majetkom Evanj. a. v. cirkevného zboru v Bratislave, bola prevedená do majetku ECAV. O tomto návrhu ani predsedníctvo, ani presbyterstvo bratislavského cir-

kevného zboru nemalo ani tušenia, tým menej, že by dokonca bolo dalo k takému prevodu bez súhlasu zborového konventu súhlas. Bol to bezprecedentný hrubý pokus o zmanipulovanie Synody a svojoľnosť, ktorú ste, br. biskupi, nemali vôbec dopustiť. Dokonca i na tohoročnej Synode sa p. gen. dozorca o niečo podobné pokúšal. Ako bývalý nám. farár bratislavského cirkevného zboru som na niekoľkých presbyterstvách počúval návrhy a rady p. gen. dozorca, týkajúce sa Evanj. nemocnice v Bratislave, ktoré ale k ničomu nevedli. Bol by som veľmi zvedavý, aký „zázrak“ by bol so značne poškodenou budovou nemocnice urobil, keby ju bol dostal do rúk?!

V úvode Vášho listu ste reagovali na stanovisko br. farára Daniela Midriaka. List tvrdý je, ale v danej situácii, keď sa dejú v ECAV nevídané až nepochopiteľné veci a silné emócie prevládnu nad pokojným pohľadom na problémy, sa jeho vývodom a ako stav v ECAV pomenoval, vôbec nedivím a iste nie som sám. Po prečítaní Vášho listu som aj ja nemohol zapsať a bol som nútený premýšľať nad odpoveďou. Br. farár D. Midriak len deklaroval to, čo už vieme, že si vedenie ECAV zabezpečilo páky, aby mohlo vládnuť (nie

slúžiť) diktátom. Jestvuje už len malé percento inštitúcií vo svete, kde vládne diktatúra (komunizmus) a tlieskajú jej už len tí, ktorí sa boja, alebo sú ešte zaslepení. Oboje sa snažia farárky a farári cestou ZED dôsledne eliminovať a odstrániť.

Vznikla značná priepasť, čo sa týka dôvery medzi vedením ECAV a ZED. Za stavu, aký vytvorilo vedenie ECAV, zbor biskupov a Synoda nedemokratickými zákonmi a nariadeniami, neostáva ZED len poukazovať na neúnosnú situáciu v ECAV a brániť stav faráriek a farárov. Jedným z dôkazov, ako niektorí predstavitelia ECAV znevažujú a ponížujú náš stav je výrok, ktorý odznel z úst dištr. dozorca ZD v prítomnosti br. biskupa ZD: ...pokiaľ neprestanete rozbiť cirkev, tak pôjdete svinským krokom a my, cirkev, sa bez vás zaobídeme...

Keď napr. minister stratí dôveru predsedu vlády, je odvolaný z funkcie. Nad predsedníctvom ECAV – aj keď nie je možnosť ho odvolať – je však ešte Pán cirkvi, ktorý všetko vidí a hlavne svedomie. Po dôkladnom zvážení kritickej situácie a k zamedzeniu eskalácie rozkolu v ECAV, by malo dôjsť k samoodvolaniu.

S bratským pozdravom

Ludovít Muntág, Bratislava 19.11.2003

OSPRAVEDLNENIE

V UČENÍ RÍMSKOKATOLICKEJ A EVANJELICKEJ A.V. CIRKVI.

Ku Spoločnému vyhláseniu o ospravedlnení (SVO) zásadné pripomienky v evanjelickom duchu podal brat Jozef Vereščak v EPST č. 43-44/2003 v článku: „Kam vedú cesty reformačného učenia“. Autor správne hodnotí tento dokument ako pokus hľadajúci jednotu pomocou kompromisu, a to na úkor biblickej pravdy. Proti tomu sa veľmi ostro ozval br. Ondrej Prostredník. Síce hneď v otázke

zverejnenia dokumentu br. Prostredník veľmi detailne vyratúva, čo všetko a kde bolo uverejnené, a predsa nakoniec aj sám je nútený priznať, že slovenský preklad dokumentu je ešte len „na vydanie pripravený“. Takže pravda je predsa taká, že slovenskej verejnosti nebol tento doklad až podnes sprístupnený. Avšak okrem toho nebola splnená ani druhá, a to najdôležitejšia vec: Podľa stáročných zvyklos-

tí našej cirkvi mal byť taký závažný dokument predložený vopred na schválenie konventom všetkých cirkevných zborov našej ECAV.

Kto chce správne posúdiť tento dokument, musí si najprv celkom ujasniť, čo učí rímskokatolícka a čo luteránska cirkev o ospravedlnení. Nesmierne dôležité je to preto, lebo ide o najdôležitejší článok viery, dávajúci odpoveď na základnú otázku nášho života: Ako dosiahne človek spasenie?

V dejinách kresťanstva hneď po novozmolvnej dobe začalo sa strácať apoštolské učenie evanjelia. Už v 2. storočí u tzv. Apoštolských otcov začalo sa evanjelium chápať ako nový zákon. Najmä však po r. 258, keď biskup Cyprián zomrel ako mučeník, cirkev prijala nielen jeho učenie o jednote a výlučnej správnosti rímskokatolíckej cirkvi, ale Cypriánom obdivované Tertuliánovo zákonníctvo bolo v cirkvi legalizované. Úradným sa stalo učenie, že spasený bude ten, kto si to zaslúži dobrými skutkami. Na tom už nič nezmenil nikto, ani Augustín. Ten síce prvú milosť, zvanú gratia praeveniens, chápal ako danú naozaj gratis (R 3,24). Ale potom veriacim daný je Duch svätý a Ten rozlieva v ich srdciach lásku k Bohu (R 5,5). Mocou tejto lásky má a aj musí si spasenie zaslúžiť svojimi skutkami každý, kto chce byť spasený. Augustín si to zdôvodnil tvrdením: „Keď Boh odmieňa naše zásluhy, On nič iného neodmieňa ako svoje zásluhy“ (Ep 194,19). Týmto chcel Augustín predstaviť zásluhy veriacich ako legitímne. Ale v skutočnosti učenie o ľudských zásluhách je protibiblické. Plnenie povinností nikdy nie je záslužné preto, lebo Pán Ježiš jasne povedal: „Keď vykonáte všetko, čo bolo prikázané, povedzte: Neužitoční služobníci sme! Čo sme boli povinní vykonať, vykonalí sme“

(L 17,10). Ale kto z ľudí vykonal všetko, čo bolo prikázané? Nikto okrem Spasiteľa nenaplnil svätý Boží zákon. Ani z veriacich ho nikto nedokáže dostatočne naplniť. „Aj o svätých platí, že len v malej a nepatrnej miere naplnili zákon“ (Obrana Aug. vyzn., Vízner, Symbol. knihy, str. 90,290). Učenie rímskokatolíckej cirkvi toto nechce priznať. Ale apoštol Pavel, aj keď sa už pre Krista veľmi mnoho aj napracoval aj natrpel, ako nikto z nás, predsa napísal: **„Nemám vlastnú spravodlivosť zo zákona, ale z viery v Krista“** (F 3,9). Toto cirkev cez stáročia vôbec nechcela chápať, dala viac na rozum ako na Božie slovo.

Biblické učenie o ospravedlnení na svetlo vyniesol až Dr. Martin Luther. Po dlhom hľadaní bolo mu dané r. 1513 s nesmiernou radosťou v Písme odhaliť skutočné evanjelium. Reformácia je v podstate znovuoobjavením evanjelia, ako je podané v článku o ospravedlnení SAMOU VIEROU: Ospravedlnenie pred Bohom človek nemôže dosiahnuť žiadnymi svojimi skutkami ani zákonom, ani nijakými vlastnými zásluhami. Ale **„človek ospravedlnený býva vierou bez skutkov zákona“** (R 3,28), teda len SAMOU vierou, resp. **„IBA vierou v Krista Ježiša“** (G 2,16). „Všetci totiž zhrešili a nemajú slávy Božej, ale ospravedlnení bývajú zdarma, z Jeho milosti, skrze vykúpenie v Kristu Ježiši... v Jeho krvi“ (R 3,23-25). Viera v Toho, ktorý z milosti „ospravedľuje bezbožného, počíta sa za spravodlivosť“ (R 4,5). K tomu Luther dodáva: **„Od tohto článku sa nemôžeme odkloniť ani ustúpiť, i keby sa nebesá mali zrútiť i zem...** Na tomto článku sa zakladá všetko, čo učíme a čím žijeme. Preto musíme si byť v ňom istí a bez pochybností. Lebo ináč by sme všetko stratili...“ (Šmalk. články, vid' Vízner str. 159).

Zdôrazňujeme, že zo zvesti o ospravedlnení SAMOU vierou si nikto nesmie vy-

vodí, že azda smieme hrešiť. Pavel na to akoby vykrikol: „Vôbec nie!“ (R 6,15). Láska nikdy neprestane (1K 13,8), Boží zákon lásky zostáva vždy platný, všetci ľudia sme vždy povinní robiť dobre. Ale najmä veriaci človek mocou viery a modlitebného spojenia s Pánom Ježišom „prináša veľa ovocia“ (J 15,5). Toto učenie o novom živote zdôrazňujeme spoločne aj s rímkokatolíckimi aj s inými kresťanmi. Práve na tom je založené aj SVO.

My však podľa Písma sme nútení priznávať, že ešte aj všetci veriaci sme ďaleko od dokonalosti, ku ktorej sa máme blížiiť (Mt 5,48). Ktorý veriaci si nepriznáva hriechy, je pokrytec, ktorá „sám seba klame a nieto v ňom pravdy“ (1J 1,8). Aj pokročilí kresťania môžu pred Bohom obstať vždy len odpustením pre Kristovo dielo vykúpenia a nie pre svoje dobré skutky (Tit 3,5). Učenie o ospravedlnení SAMOU vierou platí stále a nielen na začiatku. Avšak Tridentský koncil toto učenie preklial. Br. Vereščák správne tvrdí, že preklatie dodnes neodvolali. Je celkom nereálne, čo si niektorí protestanti ešte stále nahovárajú, totiž že po 2. vatikánskom koncile (1962-65) vraj „moderný“ katolicizmus je už iný, ako bol v 16. storočí. Lenže dogmy ostali nezmenené, ba doplnené dogmou o neomylnosti pápeža (1870) a nebiblickými mariánskymi dogmami (1854, 1950).

Najmä autori SVO si nechceli všiamať fakt, že pred uverejnením SVO už roku 1992 bol pápežom uvedený „Katechizmus katolíckej cirkvi“ (KKC). Tento je dôkazom, že **práve ani v učení o ospravedlnení sa v ničom nezmenili**. Keďže som KKC preštudoval v dobe, keď slovenský preklad ešte nebol, citovať budem po česky. V KKC (Praha 1995) na str. 457 č. 1813 čítame: „Božské cnosti“ (totiž vieru, nádej a lásku) Búh vléva do duší věřící-

cích, aby věřící byli schopni jednat jako jeho děti a **zasloužit si věčný život**“. Avšak podľa Písma nikto ani z veriacych nie je v stave zaslúžiť si večný život. Prekážkou aj u veriacych sú naše nepravosti a úkrytom je LEN Božie odpustenie (Ž 130,3-4). Keby sme si dokázali zaslúžiť večný život, či by sme potrebovali Spasiteľa? „Ak je spravodlivosť zo zákona, tak Kristus nadarmo umrel“(G 2,21). V KKC na str. 459 m č. 1821 čítame: „Každý má za všech okolností doufat, že **dosáhne nebeské radosti jako věčné Boží odměny za dobré skutky** konané s Kristovou milostí“. Pýtame sa: Lenže kto má dost dobrých skutkov a či sú stopercentne čisté? – Alebo na str. 501 č. 2027: „Nikdo si nemůže zasloužit první milost, která je na počátku obráčení. Pod vlivem Ducha svatého si můžeme zasloužit pro sebe i pro druhé všechny milosti potřebné k dosažení věčného života...“ Teda zdarma len na začiatku, ako učil Augustín.- Alebo na str. 615, č. 2550: „Opravdová čest nebude odmítnuta nikomu, kdo si ji zasluhuje a **nebude přiznána nikomu, kdo ji není hoden**“. To všetko sú typické výpovede zákona bez evanjelia.

My tiež zákon plne uznávame. A modlíme sa, aby sme radi a stále žili podľa Božích prikázaní. Vieme, že i súd bude podľa skutkov, slov i myšlienok. Teda nestačí len počúvať zákon, „ale tí budú ospravedlnení, ktorí ho plnia“ (R 2,13). Ale kto sa môže pochváliť, že všetky prikázania úplne naplnil? Ide teda o to, „**aby sa všetky ústa zapchali a celý svet bol vinný pred Bohom, pretože zo skutkov zákona nebude ospravedlnený pred Ním ani jeden človek**“ (R 3,19n).

A predsa Pán zjavil nám hriešnikom reálnu cestu spasenia: nie v zákone, ale v evanjeliu. Sám Pán Ježiš zvestoval: Tak Boh miloval svet, že svojho jednorodené-

ho Syna dal, **aby nik, kto verí v Neho nezahynul, ale aby každý veriaci v Neho mal večný život** (J 3,16). A Pavel hlásal: Ver v Pána Ježiša a budeš spasený ty aj tvoj dom (Sk 16,31). Podobne Ján svedčí: Toto som napísal vám, ktorí veríte v meno Syna Božieho, aby ste vedeli, že máte večný život (1J 5,13). Nám hriešnikom je balzomom na dušu takéto čisté evanjelium, v ktorom sa zvestuje odpustenie hriechov a ospravedlnenie „**pre Kristove a nie pre naše zásluhy**“ (Aug. vyzn., 5.čl. Vízner str. 46).

Toto je podstatný rozdiel v chápaní evanjelia v učení rímkokatolíkov a luteránov. Kto vie o sebe, že je hriešnikom a že žije len odpúšťajúcou milosťou pre Kristovo vykúpenie, ten nielen v 16. storočí, ale ani dnes za žiadnych okolností nemôže súhlasiť s tým, keď sa z prevzácneho evan-

jelia robí zákon. Preto pre uvedomelého veriaceho evanjelika je spojenie rímskokatolíckeho a luteranského učenia o ospravedlnení neprijateľné.

My budujeme na Písme – a kto sa nedá presvedčiť, toho k ničomu nenútime. A ani nás nikto nemôže nútiť, aby sme opustili biblické učenie čistého evanjelia, ako ho naša cirkev od doby Luthera stále verne vyznávala. Teda ekumenizmus tak chápeme, že chceme síce rásť v láske ku všetkým, teda aj k inoveriacim, ale že svoju identitu si zachováme len vtedy, keď ostaneme VERNÍ PRAVDE (Ef 4,15). Za pravdu evanjelia tak mnohí naši predkovia obetovali všetko, aj životy. **Pri všetkej láske k inoveriacim „sme teda nútení líšiť sa od protivníkov v učení o ospravedlnení“** (Obrana Aug. vyzn., Vízner str. 90, 291).

Jaroslav Moncol

TÁTO CIRKEV JE CHORÁ!

Ak je cirkev chorá, znamená to, že je posadnutá démonom, lebo o telesných chorobách pri duchovnom organizme sa hovoriť nedá. Ak je duchovný organizmus – „telo Kristovo“ choré, treba ho liečiť.

Je síce nezvyčajné uvažovať o „tele Kristovom“ ako o chorom, ale rovnako ako aj ten najzdravší jedinec môže byť ochromený nemocou, ktorá mu uberať sil, aj „telo Kristovo“ môže byť oslabené nezdravým duchom, ktorý do neho vstúpil. Kde inde sa dá a má začať s liečením, ak nie pri jeho „duchovných pracovníkoch“.

Tieto slová adresujem všetkým bratom a sestrám, ordinovaným spolupracovníkom v cirkvi, ktorí sme pri svojej ordinácii sľúbili živému Pánu Bohu, že budeme Jemu Jedinému slúžiť v cirkvi, do ktorého nás postavil.

Samozrejme musím a chcem vysvetliť a doložiť **fakt** „choroby a posadnutosti démonom“, ako ho vidím. Tu je:

Pozoroval som a pozorujem podobne ako mnohí z nás dianie medzi nami evanjelikmi v našej cirkvi v posledných rokoch a nijako zvlášť som sa ho aktívne nezúčastňoval s pokojnou radosťou nad tým, že prichádza do cirkvi stále viac mladých spolupracovníkov po rokoch komunistického temna a devastácie cirkvi. Bolo treba mnohé vykonať a mnohé sa aj vykonalo. Vďaka Bohu! Z času na čas sa na mojom horizonte pozorovania cirkvi objavili oblaky, ktoré nič dobré neveštili, ale postupne ich odvíjal vietor nových udalostí a záujmov.

Podobne aj toho roku po správach z valného zhromaždenia ZED aj synody ECAV na Slovensku. Až do začiatku ok-

tóbra, keď sa v EPST objavilo komuniké s menami troch farárov, ktorí sa nezúčastnili „pracovného stretnutia“ v Liptovskom Mikuláši. Vtedy som si povedal, že to vyzerá ako v nejakom štátnom socialistickom podniku, keď sa riaditeľ rozhodol „vyraziť“ svojho podriadeného z práce, lebo sa na neho nahneval napríklad pre jeho „nedobry kádrový profil“... Podľa Zákonníka práce sa uloží nejaká povinnosť, ktorá sa nespĺní, podľa Zákonníka práce sa dá prvé napomenutie za nespĺnenie povinnosti a podľa Zákonníka práce sa dotýčny v druhom kroku „vyraziť“ z podniku. Všetko jednoducho, elegantne, na úrovni a s úsmevom na tvári (a peklom v srdci). Je to bežne opakovaný postup, keď sa chce riaditeľ podľa zákona zbaviť nepohodlných.

Súčasne som si hovoril, že to ale v cirkvi tak nebude, že to je len moje zdanie zapríčinené tým, že poznám veci ako sa diali a dejú „tam vonku“ – mimo cirkvi.

A potom to prišlo. Nebolo to len moje zdanie. Je to fakt!

V pondelok, 13.10.2003, dostal senior(!) Tatranského seniorátu Ján Matis list do vlastných rúk od predsedníctva našej cirkvi Ing. Jána Holčíka, CSc. a Prof. ThDr. Júliusa Filu vo veci: **Písomné upozornenie na porušenie pracovnej disciplíny ako predpoklad na výpoveď podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce**, kde sa tak úzase milo píše: „Milý brat, vzhľadom na to, že ste porušili pracovnú disciplínu a nezúčastnili ste sa pracovného stretnutia upozorňujeme Vás, že v prípade opätovného porušenia pracovnej disciplíny môže byť s Vami ukončený pracovný pomer podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce.“

Neveril som vlastným očiam. **Niektu tu z cirkvi, z našej cirkvi evanjelickej na Slovensku, urobil jednu obyčajnú firmu a surovo krok za krokom používa inšti-**

tucionalizované násilie a zastrašuje. Je to možné? Je!!! Je to fakt!!!

A ten niekto nie je akýsi aparátčik komunistickej strany, ale predstaviteľ našej cirkvi!

Biskup cirkvi používa na seniora cirkvi svetské zákony. A za čo? Za jeho nedobru prácu, na ktorú sa sťažuje zbor a seniorát? Nie! Za jedno pracovné stretnutie, z účasti na ktorom sa senior spolu s ďalšími ospravedlnil pre iné povinnosti, čo sa v komuniké aj v liste zamĺčalo. Ale každý, kto si vec len trochu bližšie pozrie, vie, že bolo treba vyrobiť len „zákonny dôvod“, lebo zlosť a chuť k pomste je tu za to, že tento senior sa slobodne vyjadril vo svojich názoroch na situáciu v cirkvi.

Viete, kto také niečo robil v nie tak dávnej minulosti s tými, ktorí si veľa dovoľovali?

Kto zbavoval farárov ich duchovnej služby rozviazaním pracovného pomeru?

Komunistická moc za socializmu! Ak bol farár neposlušný, vzala mu súhlas, vyhnala ho s fary a zaradila ho medzi „vládnúci pracujúci ľud“. Tak prebiehala normalizácia v 70-tych rokoch minulého storočia, keď nám vládli eštébáci.

Sníva sa mi to, alebo je to fakt, že po 14 rokoch slobody to tu máme opäť? A nie od cudzích, ale do vlastných? Alebo sa vlastní stali cudzími? A aký duch, aký démon sa to dostal do nášho života, že je niečo také dnes v cirkvi možné? Normalizácia dnes? Démon súhlasu opäť prebudený?

A ďalej! Ako odpornú ranu pod pás som pocítil práve v pondelok 13.10. na pastorálke nášho seniorátu informáciu, že vraj mladí spolupracovníci v cirkvi podpisujú pri vstupe do služby na GBÚ sľub poslušnosti. To sme my, ktorí sme zažili komunistov, museli podpisovať pri okresných cirkevných tajomníkoch sľub voči „ľudovodemokratickému zriadeniu

socialistickej vlasti“ ak sme chceli vôbec ísť do služby decimovanej cirkvi.

A ešte viac: Keď si to dávam do súvisu: Ako je možné, že jeden volený predstaviteľ cirkvi môže podľa **Zákonníka práce** len tak bez ďalšieho sa vyhrážať, vydierať, zastrašovať komunistickým a svetským spôsobom iného voleného predstaviteľa cirkvi, ktorého zvolil zbor i seniorát a o ktorého nasadení v práci pre cirkev a morálnej bezúhonnosti niet pochyb, podľa princípu: Vy ste si síce zvolili, ale ja ho vymením, ak sa mi zachce? Ako je to možné?

Možné je to preto, lebo zlyhali ostatní predstavitelia, ktorí bez mihnutie oka prijímali poriadky cirkvi v slepej dôvere v dobrotu, bodrosť a dobromyseľnosť vedenia našej cirkvi. Horšie ešte: Ukazuje sa, že si to vedenie cirkvi dlhodobo pripravovalo so zjavným zámerom „panovať nad dedičstvom“. Všetci budú odvolateľní, len „najvyšší“ nie! **To je diktatúra!!!**

Je úžasné rozprávať deťom na náboženstve o tom, ako diabol pokúšal Krista na púšti a ako sa Pán nepoddal ani do treťice, keď ponuka znela: „Všetko toto ti dám, len sa mi klaňaj!“, kázať o tom v kostoloch, rozprávať na biblických hodinách bratom a sestrám vo viere a vysvetľovať, že diabol stále prichádza, že to nie je žiaden čertík s kopytkom z rozprávky, že má často podobu temnej túžby v mysli, alebo myšlienkových postupov o ovládaní druhých ľudí, a potom vo vlastnej cirkvi prežívať, ako vedenie cirkvi „padne a klania sa“, len aby malo moc.

Je neuveriteľné v súčasnosti pozorovať vo vlastnej cirkvi stredovekú fanatickú vieru typu: „Ja ťa tak milujem Kristovou láskou, že ťa upálím, popravím – odpracem podľa toho, ako ja chcem“.

Je to obludné, je to démonické!!! Ďalej sa ísť nedá! Na tom vrchu Kristus ne-

padol a diabli sa nepoklonil – nie tak mnohí Jeho nasledovníci v minulosti a – Bože! – v súčasnosti. Keď nie láska ale moc a túžba vládnuť zatemní myseľ a srdce človeka, vstúpil démon a diabol začína panovať.

Povedz diabli: „Nie“! Táto výzva platí pre každého z nás, aj pre vedenie cirkvi. Tentoraz sa nám satan skutočne zvláštnym spôsobom prezliekol za anjela svetla. A ak mu tú možnosť dáme, zožerie nás. A aby nás nezozral, nech už by sa o nás akokoľvek usiloval, preto píšeme tieto riadky, aj keď sa mi stále ešte nechce veriť, že také niečo je možné 14 rokov po príchode vytúženej slobody. Asi je pravda, že Izraelci po odchode z Egypta museli ešte vybojovať ne jeden zápas už nie so svojimi otrokármi, ale s otrokárskou mentalitou niektorých svojich bratov, a že tento vzorec kolektívneho spolužitia sa nadčasovo opakuje v príbehoch ľudu Božieho.

Moci brutálnej a bezohľadnej treba povedať: „Nie!“. To už nie je možnosť, to je povinnosť kresťana.

Tiež už počujem to tvrdenie, že to boli „oni“ - a medzi nimi aj brat Matis, ktorí prví povedali predsedníctvu cirkvi, aby odstúpilo.

Rozdiel medzi výzvou k abdikácii predsedníctva cirkvi, ktorá zaznela na valnom zhromaždení ZED v Liptovskom Mikuláši a listom s upozornením ako predpokladom k „rozviazaniu pracovného pomeru“ je ten, že **to prvé je jednoducho názor**, na ktorý má právo každý člen cirkvi, aj keď stojí za uvažovanie a zamyslenie, kam sa cirkev dostala, keď tento názor podporilo celé valné zhromaždenie, a preto by sa vedenie cirkvi malo vážne zastaviť a pravdivo si zodpovedať na otázku, čo sa to stalo, keď mnohí dospeli k takémuto pohľadu na vec, **to druhé je primitívne zastrašo-**

vane svetskými spôsobmi vo vnútri cirkvi. Že by to urobil Ing. Ján Holčík, CSc. ako bývalý minister, ktorý sa možno tak lúčil so svojimi podriadenými, to ešte by som chápal, **ale že to robí biskup so svojím seniorom, prvý medzi rovnými bratmi so svojím bratom, to je choré.** Keď som čítal a počul hodnotenie, že sa v našej cirkvi udomácňujú totalitné praktiky, myslím som si, že niektorí preháňajú, že to až taká pravda nie je, že v bratskej láske, aj keď sa pohádame a všeličo povieme, má každý právo na slobodný názor. Dnes s hrôzou zisťujem, že som sa mýlil a priveľmi priateľsky videl veci. Dnes predomnou leží dôkaz totalitného správania sa vedenia cirkvi a ja začínam pociťovať rovnaký odpor voči moci ako pred 15 rokmi, keď som spolu s tisíckami slobodomyšľených občanov podpísal Niekoľko viet o chorobe komunistického režimu.

Tak sa mi zdá, že naša cirkev potrebuje liečenie a uzdravenie, Kristus začal byť vytlačovaný antikristom.

Nie som bez omylov, hriechov a vín. Nie som samospravodlivý. Jedine ak ospravedlnený Kristom. Najradšej by som už vo veciach celocirkevných mlčal a nechal konať „dielo“ mladším. A predsa musím volať, ba kričať:

Diabol nie! „Odíď, satan, lebo je napísané: Pánovi, svojmu Bohu, budeš sa klaňať a len Jemu samému budeš slúžiť!“

Nech sa predsedníctvo cirkvi ospravedlní za svoje mocenské chůtky, nech sa ich zriekne, nech si sadne za rokovací stôl so svojimi bratmi a – hoci v hádke, no bez hriechu – hľadajú spoločnú cestu pokoja pre dobro cirkvi, nás všetkých.

Ak nie, zradili by sme Písmo sväté, ak by sme nezopakovali s Petrom a Jánom:

„Súďte, či je spravodlivé pred Bohom poslúchať viac vás ako Boha“.

Daniel Midriak, Svit 15.10.2003

P.S. Mesiac reformácie bude niečím skutočne zvláštnym, keď sa v ňom musia diať zápasy za nápravu v cirkvi.

O HRIECHU MOCI A DVA EXKURZY

(NAPÍSANÉ AKO REAKCIA NA LISTY GENERÁLNEHO PREDSEDNÍCTVA ECAV NA SLOVENSKU ZO DŇA 6.10. 2003 ADRESOVANÉ FARÁROM ECAV NA SLOVENSKU MILOŠOVI KLÁTIKOVI, JÁNOVI MATISOVI A JÁNOVI MEŇKYMU)

V jednej z transsciovských noviniek (Anjel svetla) sa spomína, že v cirkvi mnoho kázeme o hriechu ako moci, ale málo o moci ako hriechu. Áno, moc, ak nie je správne používaná, ľahko sa stane hriechom.

Moc je pokušenie. - Neobchádza ani cirkev, ani samého Ježiša (por. Mt 4,8-9). Henri J. M. Nouwen napísal: „Jedna z najväčších irónií dejín kresťanstva je, že jej vodcovia sa ustavične poddávali pokušeniu moci – politickej moci, vojenskej alebo morálnej a duchovnej moci, hoci nepretr-

žite hovorili v Ježišom mene, ktorý neli-pol na svojej božskej moci, vzdal sa jej ... **Vždy, keď sa v dejinách cirkvi vyskytli veľké krízy,** ako veľká schizma v jedenástom storočí, reformácia v šestnástom storočí alebo rozsiahla sekularizácia v dvadsiatom storočí, mohli sme vidieť, že **hlavnou príčinou rozkolu bola moc, ktorú uplatňovali tí, ktorí o sebe tvrdili, že sú nasledovníci chudobného a bezmocného Ježiša.** ...*Jedna vec mi je jasná: pokušenie moci je najväčšie vtedy, keď je ohrozená dôvernosť. Mnohí kresťanskí*

vodcovia sú ľudia, ktorí nevedia ako rozvíjať zdravé dôverné vzťahy a namiesto toho si vyberú moc a vládu“ (citované z knihy: V mene Ježiša).

Vrchnosť v cirkvi, vedenie v nej, je bezo sporu nevyhnutnosťou. Nazdávať sa, že spoločenstvo (myslím predovšetkým na cirkev) môže zostať bez vedenia, je naivné. Magnus Malm v diele Prvolezec uvádza: „Ak nie je vedenie vymenované, zaujme jeho miesto vedenie nevymenované. A to je vo všeobecnosti horšie.“

Vedenie, vrchnosť v cirkvi potrebuje me. V duchu slov Písma (1Pt 5,3) však vrchnosť v cirkvi nemáme, aby panovala nad dedičstvom (t. j. nad tými, ktorí jej boli zverení), ale aby pásala stádo Božie a bola mu vzorom (označenie **stádo** by sme nemali prehliadnuť. Biblia ním naznačuje, že viesť ľudí v cirkvi (stádo), nie je romantickou idylkou). **Cirkevná vrchnosť tu teda nie je pre Boha** – aby Ho zastupovala (v rímskom ponímaní: pápež = ten, kto zastupuje Krista na zemi), **ale pre ľudí**, aby boli privádzaní na dobré pastviny, aby sa im, ako milovaným, dostávala dobrá strava. **Úlohou cirkevnej vrchnosti je milovať zverených ľudí, nie svoje idey.** V tomto súvisi môžeme na predstaveného – vodcu v cirkvi vzťahovať slová, ktoré o Ježišovi vyslovil M. Malm: „**Nenasledujeme ho preto, že je vodca, nasledujeme ho preto, lebo je hodný nasledovania.**“ Celý jeho život a charakter sú dôveruvzbudzujúce.

Predstavený, ktorý nie je ochotný obeť svoje milované idey, neraz idey autoritárstva a svojvôle, spravidla obetuje ľudí; bude sa usilovať o existenčné zneвозмоžnenie svojich kritikov či prinajmenšom o nasadenie im psej hlavy zradcov - škodnej uprostred stáda.

Úlohu cirkevnej vrchnosti však Písmo určuje jasne: Pásť stádo (so všetkými obťažami, ktoré stádo môže vyvolať), milo-

vať ľudí, nie svoje nápady, dávať dobrý príklad – **tiahnuť príkladom, nie tlačiť mocou.**

Moc je pokušenie, ktoré chutí. Ponúka ľahkú náhradu za ťažkú úlohu lásky k stádu. Veď ľahšie je ľudí ovládať, ako ich milovať. **Preto kto má moc, aj tú posvätnú – moc v cirkvi, nevyhnutne potrebuje i zvýšenú porciu zodpovednosti.** A zodpovednosť už vonkoncom nechutí natoľko ako moc.

Moc sa stáva hriechom, ak sa nerovnováha medzi ňou a ochotou niesť zodpovednosť, zväčšuje. V súčasných pomeroch našej cirkvi sa zväčšuje až hrozivo. Aby táto nerovnováha bola čo najmenšia, je nutná kritická reflexia. Kritická nie v zmysle odmietavá, ale rozlišujúca.

Kritickú reflexiu potrebuje aj posvätná moc, predstavení cirkvi, cirkev sama. Potrebuje ju napriek obavám, že v dôsledku kritiky do vlastných radov sa z malej cirkvi ako je naša, môže stať ešte menšia. ECAV na Slovensku ju potrebuje navzdory strachu, že siahanie na postavenie či meno tých, ktorí cirkev zviditeľnili, čosi už v nej vykonali (platí to aj o súčasnom vedení ECAV), jej poškodí. **Evanjelici predsa nežijú z minulých zásluh. Cirkvi nepoškodí pravda, ale „zašpínovaná bielizeň“**, ktorá tuchne kdesi v rohu – poškodia jej veci, ktoré sú problémom, ale zo spomínaných obáv sa nimi nezaobrábame (zo súčasnosti ide napr. o záležitosti, ktoré malo vedenie ECAV vysvetliť na cirkevnom súde prv, ako bola činnosť tejto inštitúcie pozastavená; z problémov pretrvávajúcich stojí za zmienku spolupráca časti ev. duchovných s Štb a KGB). Riešením je vyprať, čo zapácha, nedovoliť, aby sa potuchlina a pleseň šírili.

Pravda pomáha, oslobodzuje, tak o tom pravidelne počúvame z J 8,32 na Pamiatku reformácie – sviatku, pripomínajúceho nám naše korene, naše najlepšie tradície. Pravda oslobodzuje, aj keď

bolí; ona „na věky přemáha, ač na čas poražena bývá“ (M. J. Hus). Pravda nielenže nepoškodí, ale pomôže. Je vždy väčšia, ako by sa komukoľvek z ľudí hodilo. Pamiatka reformácie je novým – intenzívnym pozvaním k Pravde.

Boli to práve reformátori, ktorí tvrdili, že cirkev nerobí cirkvou poslušnosť mocným, poslušnosť vrchnosti, ale konanie v zmysle biblickej zvesti: zvestovanie Božieho slova a prisluhovanie sviatostí podľa Kristovho ustanovenia. Ak sa toto obchádza, **ak sa obchádza pravda – ku ktorej nás Písmo volá, žiadna, čo ako pevná či nová štruktúra,** čo by aj upevnená pozastavením činnosti cirkevných súdov, **skutočnú jednotu cirkvi zabezpečiť nemôže.** Hoci, predsa čosi môže: „vďaka“ mocou nastolenej poslušnosti môže vytvoriť ilúziu, že cirkev je jednotná, i keď „nečistá bielizeň“ tuchne v kúte. – Ide o ilúziu, nesmierne nebezpečnú a pre cirkev zhubnú. Než žiť v takejto ilúzii, hovorme a kážme v našej cirkvi nielen o hriechu ako moci, ale aj o moci ako hriechu.

EXKURZ I.

Úvodné verše 6. kapitoly Skutkov apoštolov referujú o spore, ktorý vznikol v jeruzalemskom cirkevnom zbore. Helenisti reptali proti Hebrejcom, že zanedbávajú ich vdovy – tieto vraj pri rozdeľovaní hmotných podpôr nedostávali spravodlivý diel. Možno celá vec vznikla nedopatrením, stala sa však vážnym problémom. Krivda nesmie rozbiť cirkev, rodinu Božích detí. Riešenie bolo naporúdzi hneď niekoľko.

Napr.: (1) Vedúci cirkvi mohli vyhlásiť: **Nijaký problém neexistuje.** (Prenesené do súčasnosti: veď farári majú aj iné príjmy ako ich štátny plat; dostanú čosi od zboru, od rodiny a ktovie odkiaľ ešte... Alebo: druh ekumény, ktorú t. č. vedenie ECAV pestuje, je presne taký, aký nám

treba. – Aj pán prezident, u ktorého komunistická minulosť – nič z nej neľutuje – a najvyššie vyznamenania Vatikánu(!) - ktorého sa stal nie tak dávno nositeľom, tvoria zvláštnu symbiózu, si tento druh ekumény pochvaľuje...)

(2) Cirkevná vrchnosť mohla **problém aj bagatelizovať** – ktovie, či helenistické vdovy – išlo zrejme o ženy pracovne neaktívne, už v staršom veku, naozaj potrebujú toľko stravy... (Prenesené do dnešného času: ktovie, či farári robia aspoň 8 hodín denne...)

(3) **Vedenie cirkvi mohlo označiť pomenovanie problému za ohováranie cirkvi, jej predstaviteľov,** ničenie jej dobrého mena, vyzvať Helenistov, aby sa do stanoveného dátumu ospravedlnili, lebo ináč môžu byť prijaté tvrdé opatrenia (prenesené do súdobej situácie: prijaté disciplinárne opatrenia v zmysle § 63, ods. 1, písm. e/ Zákonníka práce). - Umlčanie oponenta neznamená vyvrátenie jeho argumentov, ani popretie jeho myšlienok (z charty vzájomných práv v dialógu).

Dalo by sa pokračovať. **Apoštolovia zvolili inú cestu. Otvorený, partnerský dialóg.** Nevnucovali svoje riešenie. Chápali, že medzi Kristovými nasledovníkmi nesmie byť nikto odstrkovaný a prehliadaný. Vážnu vec riešili v zhromaždení celého zboru, nehamovali jeho iniciatívu (v. 3: „**Vyhliadnite si, bratia, spomedzi seba...**“) v modlitbách. Nie, nemali to so svojím stádom ľahké, no milovali ľudí, nie vlastné idey.

Odporúčam prečítať si a pravidelne sa modliť text, uvedený v našom ES ako 5.a 6. verš piesne 273.

EXKURZ II.:

Charta vzájomných práv v dialógu (prevzaté z týždenníka Český zápas č. 41/2003, poslovenčené)

Každý má právo mať a vyjadrovať názory odlišné od názorov iných ľudí, byť vypočutý a bráný vážne, nesúhlasiť, povedať nie, najmä však právo na úctivé rokovanie. A to všetko pretože:

- Tvoj oponent nie je tvojím nepriateľom, ale partnerom pri hľadaní pravdy. Cieľom diskusie je totiž práve pravda, nie intelektuálna súťaž. Účasť v takomto dialógu predpokladá trojitú úctu: k pravde, k druhému, k sebe.
- Snaž sa porozumieť druhému. Ak nepochopíš správne názor oponenta, nemôžeš jeho tvrdenia ani vyvrátiť, ani uznávať. Skús sám formulovať jeho námietky, aby bolo jasné, ako im rozumieš.
- Tvrdenie bez vecných dôkazov nevydávaj za argument. V takom prípade ide totiž iba o tvoj názor a partner mu nemusí priznať váhu argumentu.
- Neutekaj od témy. Nevyhýbaj sa nepríjemným otázkam alebo argumentom tým, že odvedieš diskusiu inam.

- Nesnaž sa mať za každú cenu posledné slovo. Množstvo slov nenahradí chýbajúci argument.
- Umlčanie oponenta neznamená vyvrátenie jeho argumentov, ani popretie jeho myšlienok.
- Neznižuj osobnú dôstojnosť oponenta. Kto napáda osobu protivníka, stráca svoju vlastnú dôstojnosť a právo zúčastniť sa dialógu.
- Nezabúdaj, že dialóg si vyžaduje disciplínu. Rozumom, nie emóciami formulujeme svoje tvrdenia a úsudky. Kto nie je schopný ovládnuť svoje city a vášne a kto nie je schopný zrozumiteľne a pokojne vyjadriť svoj názor, nemôže viesť zmysluplný dialóg s druhým.

Nezamieňaj si dialóg s monológom. Všetci majú rovnaké právo vyjadriť sa. Neodbiehaj k podružným záležitostiam, nechaj svojho oponenta dohovoriť. Ohľaduplnosť voči ostatným sa prejavuje i tým, že dokážeš šetriť časom.

Martin Šefranko

PRICHÁDZA ZNOVA DOBA TEMNA?

Niektorí na ňu nikdy nezabudneme. Gniavili nás, týrali, súdili, odoberali nám štátne súhlasy pre posôbenie v kňazskej službe i zatvárali do väzenia. Patrím k tým, ktorému dvakrát zobrali štátny súhlas, pričom som sa ocitol na ulici. Zastavili mi plat a prostredníctvom biskupov ma nútili opustiť faru. Biskupi mi nepomohli. Pri prvom odňatí štátneho súhlasu som prišiel na GBÚ prosiť o pomoc biskupa Chabadu, ktorý mi s krikom povedal, že som na farchu cirkvi, biskupskému úradu, cirkevnému zboru a mám sa vysťahovať z fary. Prácu som si nemohol nájsť, lebo ma nikde nechceli zamestnať, a tak som s rodinou niekoľko mesiacov priam živoril. Na jed-

nej bratislavskej učňovskej škole som si urobil skúšky v odbore maliar-natierač a začal som pracovať v Slovnafte, kam som sa s rodinou presťahoval do robotníckej bunky. Vtedy som odpracoval vo výrobe 7,5 roka a keď mi v roku 1978 zobrali štátny súhlas druhýkrát, robil som 5,5 roka kuriča v pivovare Veľký Šariš. Vo výrobe som prežil dlhých 13 rokov.

Keď prišlo k pádu totalitného temna, plesal som veľkou radosťou netušiac vtedy, že o 14 rokov sa objaví znova, nie síce v štáte, ale dokonca v našej ev. cirkvi. S hrôzou poznávam, že naši biskupi sú nadmieru ješitní, bez kresťanskej pokory a lásky. Už to nenesie pomenovanie odňatie štátneho súhlasu, ale rozviaza-

nie pracovného pomeru. Ale v podstate je to to isté. Začínajú sa vyhrážať rozviazaním pracovného pomeru tým, ktorí sú otvorene kritickí k práci vedenia cirkvi, k neporiadku a manipulácii. Generálne predsedníctvo píše, že poškodenie ich dobrého mena má za následok aj poškodenie dobrého mena celej našej cirkvi. Je to veľký teologický omyl, keď si cirkevná vrchnosť myslí, že ona je cirkev.

Či je biskup nekritizovateľný a neomylný len preto, lebo je biskup? Či sme ho za biskupa nevolili? Nie je nám povinný skladať účty a keď si to situácia vyžaduje, vypočuť aj napomenutie, či kritiku a postarať sa o nápravu vecí? Ak sa biskup drží zásady primus inter pares – prvý medzi rovnými, potom je prvý, kto má ísť príkladom. To však vyžaduje kresťanskú dávku pokory a tej žiaľ u našich biskupov nevidím. Konštruktívna kritika posúva veci dopredu a môže len prospieť aj v cirkvi. Kde je kritika nemožná, tam začína diktatúra a pestovanie kultu osobnosti, ktorého charakteristickou črtou je osobná nedotknuteľnosť.

Najlepšie by naši biskupi urobili, keby sa vzdali svojich hodností a nestrašili

cirkev nedemokratickými a nezmyselnými nariadeniami a neotravovali tým život obyčajným farárom, ktorí to ani v dnešnej dobe nemajú ľahké.

Rovnako poľutovaniahodnou skutočnosťou, tak charakteristickou pre dobu temna, je cenzúra cirkevnej tlače, konkrétne v EP. Ako by to nebolo dosť, začína sa ešte EP zneužívať na to, aby neúplnými informáciami vrhal zlé svetlo na farárov a tým postavil laickú verejnosť proti duchovným v cirkvi. Komu to má poslúžiť!? Veľmi žalostné je i to, komu bolo zverené miesto šéfredaktora v EP, ako by v tejto cirkvi nebolo jedného schopného a hlavne duchovnými darmi obdareného človeka, ktorý by túto úlohu plnil.

Prosím bratov a sestry, ktorí sa pustili do nerovného boja s predstaviteľmi cirkvi, aby neustupovali a nepoľavili v tomto zápase. Bojujte slovom i písmom proti temnote, ktorá je na obzore. Postavte sa na miesto Luthera, ktorý tiež bojoval proti nehodným predstaviteľom cirkvi slovami: „Tu stojím inak nemôžem, tak mi Pán Boh pomáhaj.“ Sme s vami.

Ondrej Koč st.

ZNEUŽITE PRÁVOMOCI CIRKEVNÉHO PREDSTAVITEĽA

ALEBO CIRKEV NIE JE SÚKROMNÁ FIRMA

Cirkev je spoločenstvo ľudí veriacich v Ježiša Krista. Normou ich života je slovo Božie. Preto sa aj viditeľné spoločenstvo cirkvi snaží právne pravidlá v čo najväčšej miere odvodiť nie od pravidiel sveta, ale v prvom rade z Božieho slova. Ako to pekne hovorí náš emeritný biskup Ján Antal: podľa „Ducha Kristovho“! Tieto pravidlá sa potom prenášajú aj do právnych formulácií a stávajú sa záväznými

pravidlami pre všetkých členov cirkvi. Cirkev je povinná hľadať také spôsoby a vyjadrenia zákonov, ktoré by boli v súlade s Písmom a neodporovali mu. Ak by sa však stalo, že zákony odporujú Duchu Písma, alebo niektorí z členov porušujú zákony, členovia cirkvi sú povinní na to upozorňovať a žiadať nápravu, aby sa cirkev neodklonila od vernosti svojmu učeniu.

Z tohto učenia vyplýva aj to, že nepoznáme hierarchiu, a biskup je „prvý medzi rovnými“. Neprináleží mu úloha sudcu, táto patrí cirkevným súdom. Biskup si nemôže prisvojiť právo súdiť, a ešte menej je možné, aby si ho uzurpoval. V opačnom prípade dochádza k javu, ktorý by sa dal nazvať: „zneužitím právomoci cirkevného predstaviteľa“.

Už dlhšiu dobu sme však svedkami, že biskupi obchádzajú cirkevné právo a na základe svetských zákonov, podľa ktorých analogicky platí biskup = nadriadený, tzn. predstaviteľ zamestnávateľa, vedúci firmy, má právo udeľovať kárne opatrenia, nadviazať a rozviazať pracovný pomer. Právo v cirkvi rozviazať pracovný pomer má mať biskup len na základe právoplatného rozsudku vyneseného cirkevným súdom!

Žiaľ, že biskup sa pasuje za toho, kto rozhoduje o tom, koho prijme a koho odmietne, s kým počíta a s kým nie. Je to rýchlejšie, jednoduchšie. Lenže ani keby to robil podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia – nemá na to právo. Dokonca nemá na to právo ani žiadna iná inštitúcia (napr. pastorálna rada, ktorá môže byť, domnievam sa, nanajvyšším poradným orgánom). Každý farár, ak má byť zbavený svojho kňazského úradu, má nárok na súd, kde by sa mohol brániť. Zároveň je rozhodnutie cirkevného súdu ochranou pre biskupa, ktorý musí také rozhodnutie rešpektovať a vykonať!

Na druhej strane, ak farár odíde zo služby, sám sa zriekne kazateľského úradu,

poruší ordinačný sľub, či iným spôsobom škodí cirkvi a ňou ustanovenému kazateľskému úradu, potom pri rozviazaní pracovného pomeru s ním má cirkevný súd vyniesť rozhodnutie aj o tom, či vôbec ešte smie, a ak áno, za akých podmienok, v cirkvi slúžiť (zvestovať slovo Božie,

prisluhovať sviatosti, používať bohoslužobné rúcho), prípadne sa do služby v cirkvi vrátiť.

Ak k tomu nedôjde, tak niektorí (citujúc brata gen. biskupa ThDr. J. Filu), v snahe vyhnúť sa súdu, radšej sami rozviažu pracovný pomer. No o niekoľko rokov sa s niektorými stretneme v službe opäť, a to na základe rozhodnutia biskupa, či biskupov? Aj toto je zneužitie právomoci cirkevného predstaviteľa! Konanie, ktoré nie je v súlade s tým, čo učí naša cirkev o úrade kazateľskom. Je to uzurpovanie moci, ktorá úradu biskupa nepatrí.

A ak by sme mali použiť analógiu k svetkej moci, tak potom skôr v tom, že zneužitie právomoci verejného činiteľa je trestným činom, za ktorý sa ide pred súd. Bratia biskupi, nemali by ste vyvolať dôsledky z toho, čoho ste sa dopustili? Nestálo by za to porozmýšľať, či ste sa príliš neprispôsobili tomuto svetu v tom, v čom ste nemali? A my ostatní by sme mali prispieť k tomu, aby v tomto smere došlo v našej cirkvi k náprave. Aby došlo k dodržiavaniu právneho systému a k jeho dopracovaniu tak, aby sa nedal zneužívať.

„Nech sa právo valí ako vody a spravodlivosť ako stály potok!“

Katarína Hudáková

BRATIA BISKUPI, NEMALI BY STE VYVODIŤ DÔSLEDKY Z TOHO, ČOHO STE SA DOPUSTILI? NESTÁLO BY ZA TO POROZMÝŠLAŤ, ČI STE SA PRÍLIŠ NEPRISPÔSOBILI TOMUTO SVETU V TOM, V ČOM STE NEMALI? A MY OSTATNÍ BY SME MALI PRISPIEŤ K TOMU, ABY V TOMTO SMERE DOŠLO V NAŠEJ CIRKVI K NÁPRAVE.

MEDITATÍVNO-KONŠPIRAČNÝ ÚVOD

(ZAZNELO NA VŠEOBECNEJ PASTORÁLNEJ KONFERENCII V R. 2001 VO ZVOLENE – AKTUÁLNE K ĎALŠEJ VPK VO ZVOLENE)

“Veru, veru, vám hovorím: Kto nevchádza do ovčince dvermi, ale inokade prelieza, je zlodej a lotor. Kto však dvermi vchádza, je pastier oviec. Tomu vrátnik otvára, ovce počúvajú jeho hlas, a on volá po mene svoje ovce a vyvádza ich. Veru, veru, vám hovorím: Ja som dvere k ovciam. Ja som dvere. Keď cez mňa vojde niekto, bude spasený; vojde i vyjde a nájde pastvu. Ja som dobrý pastier: znám svoje a mňa znajú moje, ako ma zná Otec, aj ja znám Otca, a život kľadiem za ovce.” Ján 10,1-3.7.9.14-15

Neviem, či doslova alebo iba obrazne sme boli pozháňaní z košiarov na zraz pastierov. Možno aj v súvisе s vegetačným príchodom jari, aby sme pri vyháňaní na pašu nenarobili veľké chyby.

V súvisе s Dobrým Pastierom a pastiermi v Jeho cirkvi som v pomykove, lebo z pastierov stád sa na chvíľu stávajú ovce. Všetky podobnosti a prirovnania tu ale končia. Lebo čo sa dá za takúto chvíľu z takej ovce získať alebo jej ponúknuť. Veď vieme, aký má byť vzťah Pastiera a oviec! Možno, hlúpo sa tváriac, to platí len pre toho Dobrého Pastiera, ku ktorému sa vôbec neoplatí prirovnávať. Stačí titul!

A tak letmo-chvíľkový pohľad do tohto ovčince (farárskych radov) môže skončiť opovrhnutým konštatovaním prvých medzi rovnými:

„Aký úžitok už len z nich môžeme očakávať? Však robia iba starosti!“

Alebo s odvrátenou tvárou: „Tak im treba, keď si dorážali papule neopatrnosťou a kopytá im krvácajú len preto, že sa púšťajú neschodnými cestami!“

No môže takýto pohľad vzbudiť aj rozhodnutie k rozhodnutiu pozrieť sa na obraz Dobrého Pastiera – žeby sa azda predsa len nenašlo trochu inšpirácie pre normálne vedenie tohto stáda?!

Aj keď máme byť (požaduje sa to?), či už ochotne alebo nejako ináč manifestačným stádom oviec, zostávame nutne pastiermi. Lebo túto chvíľku ovčej nespokojnosti, nezodpovedaných otázok, rozčarovania, nahlodávanej dôvery, dezilúzií, nesplnených očakávaní a chorobnej podozrievavosti naproti našim pastierom, o niekoľko hodín – a ak nie dnes, tak určite najbližšie – budeme viac-menej všetci v obklopení nechápavých pohľadov našich ovečiek. A či z ich pohľadov vycítíme – nakoľko sa to dá, či nedá z toho blbo-úprimného výrazu ovce – ich nespokojnosť, rozčarovanie, dezilúzie, chorobnú podozrievavosť... - naproti nám ako pastierom.

Vo všetkom pohnutí, tvrdosti, nekompromisnosti, či dokonca apatii ku všetkému a všetkým; pri jasnom RTG pohľade, ktorý dokáže rozpoznať a rozsúdiť vo vzdialenosti 1 m ďalej od seba; ale aj pri všetkom očakávaní, ktorému sme už predčierom podpílii dnešnú dôveru, ako aj krachu našich zlých investícií do vzdušných projektov, či dokonca pri všetkom rozširovaní poličiek pre nové hrnčeky, ktoré nám prisúdil cisár pán (mysliac na sčítanie obyvateľstva), splňme si povinnosť: - pripomeňme si 3 znaky pastierskej funkcie – 3 úlohy pastiera. Tie, ktoré

sa obrazne preniesli do duchovnej služby z bežného pastierskeho života. Možno sa tým nebezpečne priblížime k poslaniu svojmu aj svojej cirkvi.

1. ÚLOHA: ZHROMAŽDOVANIE ROZPTYLENÝCH, STRATENÝCH.

Samozrejme, že to núti vydať a nasadiť viac, ako len obliecť talár v nedefu a nahodiť fazónu. Keď pozorujeme, čo všetko rozptyľuje, kde sa strácajú a čo všetko treba prekonať, aby sme sa dostali do priestupu a roklín, kde bľacia, cítime, ako sme slabo vyzbrojení.

Potom sa ale pýtame, či nie sme povolaní k tomu, aby aj skrze nás sa plnilo Hospodinovo zaslúbenie o „zhromažďovaní rozptylených“ (Jer. 23,3), alebo nemôžeme, či nemáme byť tí lepší pastieri, ktorých On chcel ustanoviť? (Jer. 3,15). Alebo sa vedome aj vzdávame tohto pastierskeho poslania, či len jednoducho musíme konštatovať – nevládneme kvôli okolnostiam – tie sú známe a vôbec ich nepoužívame ako výhovorku.

2. ÚLOHA: SPRAVODLIVÁ – DOBRÁ VLÁDA, SPRAVOVANIE

Lahnúť do dverí ovčince – byť prvý na rane. Nie zbabelo pozeráť ako kto rozháňa, ale vedome zakročiť a odhaliť.

Kto líha do dverí ovčince, ten si všimne, ako vyzerajú dvere, veraje, zárubňa. Na dvere je spoľahnutie – sú potreté krvou. Ako ináč dokázať ovciam, že to myslíme dobre, ak nie tým, že náš prístup, vedenie, zaobchádzanie, dokazovanie bude skrze Krista?! Nadobúdať myseľ Kristovu sa dá jednoznačne iba prijatím Jeho. A nech to pre niekoho znie akokoľvek nezázrivne, pre iného zbytočne pietizujúco, musí to byť takto, lebo potom vedome škrťáme Ezechiela 34.

Dobré, spravodlivé vedenie – schopné pastviny – poznanie toho, čo potrebu-

jú, kde je nebezpečie. Poznanie a zakročenie.

3. ÚLOHA: STAROSTLIVOSŤ O SLABÉ

Stáva sa bežne, že našej pozornosti sa viac dostáva tým, od ktorých to viac vynáša. Takýto prístup je prístupom nájomníka – v prvom rade chce mať úžitok.

No my nie sme poplatní zisku; akými si plusovým kolónkam vo fronte čakajúcich štatistických roztopašných čísel. Sme poplatní svedomiu a výzve: „Podopierajte ochablé kolená!“

Všetko je to o našej službe v poslanstve Dobrého Pastiera. Za každou myšlienkou na svoje poslanie je potrebné vnímať Jeho.

A ak teda máme trúfalosť hovoriť o svojom pastierskom poslaní, nič iné nám ani nezostáva:

- zhromažďovanie stratených a rozptylených nás vyzýva uvažovať, ako zvestujeme a aká je misia;
- dobré, spravodlivé vedenie nás upomína na výchovu a vzdelávanie – aj vlastné;
- a starostlivosť o slabé nás núti kludne sa začervenať nad spôsobmi pastoriácie – aj v našich radoch.

Každý z nás si svoj obraz služby maľuje sám. Predobraz ale máme – záleží, ako často naň pozeráme. To, že sa takto raz za čas schádzame, len ťažko môže niečo podstatné vyriešiť, čo... Môže však pomôcť k podstate toho, čo už bolo vyriešené.

Aj ďalej zapadneme, tak ako to bolo x-krát, do svojich lokalít. Ďalej budú tí, čo budú mať možnosť výberu, aj tí, čo sa abrahámovsky uspokojia s tým, čo zostalo.

Cez kopec, či cez chotár budeme pozeráť na pastierovanie toho druhého. S akým prístupom, to je vždy otáznke. Lebo akosi málokedy nachádzame pokornú odvahu, aby sme sa opýtali na spôsoby, na radosti, na takú dobrú „bryndzu“ –

a aby sme aj poprosili o „licenciu“. Lebo len zriedka s radosťou uznávame kvality toho druhého v službe – radšej číhame na jeho nevýrazné kotrmelece, aby sme z toho urobili salta mortále – možno tak potichu – bez copyrightu stiahneme niečo zo služby druhého pre seba. No sme prekvapení, že nám to tak nejde. Mysleli sme si, že to dokážeme bez toho, aby sme zistili, čo neviditeľné predchádzalo výsledkom.

Spravidla však na svojom sme dôrazní a nekompromisní pastieri. Zakladáme si vlastné Koliby s ručením neobmedzeným – možno ak s vlastnou obmedzenosťou. A ako každá obchodná spoločnosť,

aj tie naše potrebujú chrániť si svoj trh a bažiť po zisku. Do konkurzov ideme iba z núdze.

Titul – menovanie pastier sme prijali. Aj poverenie a zodpovednosti z toho plynúce. Máme svoj vzor Dobrého Pastiera.

Z Písma nám pília uši výhrady a výstrahy naproti zlým pastierom. Pozorujeme nebezpečné sklony v službe.

Čo však najviac škodí, myslím si, sú zlé dodávateľsko-odberateľské vzťahy. Na znejúci hlas pastiera sa skôr, ako sa hovorí na východe, zježia vlasy, srst', po tele chodia zimomriavky, ako to, že počutím hlasu prejde náboj istoty: „Tak predsa som tu správne!“

Ján Matis

VŠETKA MOC V CIRKVI VYCHÁDZA ZO ZBOROV!

PRAVDA, ALEBO MÝTUS?

Dňa 15.12. v popoludňajších hodinách bolo v Pezinku zasadnutie seniorátneho presbyterstva bratislavského seniorátu ECAV. Toto zasadnutie nebolo ničím výnimočné. Ako vždy, aj teraz brat senior Miroslav Jäger starostlivo a včas pripravil všetky náležitosti, poslal pozvánky a zabezpečil, aby sme mali všetky dostupné informácie k prerokovaným bodom. A predsa nikdy som si tak intenzívne neuvedomil, aké v skutočnosti nelogické a zavádzajúce zákony v cirkvi máme, ako práve na tomto presbyterstve.

V programe sme okrem iného mali žiadosti štyroch cirkevných zborov. V troch boli žiadosti o schválenie predaja zborového majetku a v jednom prípade išlo o schválenie pôžičky. Všetci prítomní presbyteri a presbyterky mali skutočne ten najlepší úmysel vyjsť CZ v ústrety a nebrániť im realizovať to, k čomu sa odhodlali. Problém však bol v tom, že keď chce-

li seniorátni presbyteri poctivo zvážiť každú žiadosť, bolo potrebné prizvať si na zasadnutie predsedníctva zborov, vypočúť si ich návrh a zdôvodnenie, klásť otázky, aby sa prekonali všetky nejasnosti a potom mohli hlasovať. Celý tento proces sme absolvovali štyrikrát, takže napokon sme sa týmito žiadosťami zapodievali okolo štyroch hodín, kým sme všetci zdvihli ruku, aby zbory to, čo si na svojich konventoch schválili, mohli aj realizovať.

Prečo o tom tak obširne píšem? Vám, ktorí ste členmi seniorátnych presbyterstiev, to určite nie je neznáma skutočnosť. Určite nie je náš seniorát v tomto nejako zvlášť výnimočný. Nielen v okolí Bratislavy sa kupuje a predáva, ale deje sa tak na celom Slovensku. V čom je teda problém?

Problém je v tom, že predpis, ktorý stanovuje, aby predaj zborového majetku schválilo sen. presbyterstvo, nebývalým spôsobom komplikuje všetkým zaintereso-

sovaným život a je ešte aj k tomu v rozpore so štátnymi zákonmi a tradíciou našej cirkvi.

1.) SENIOR

Musí zabezpečiť všetku dokumentáciu od cirkevného zboru, oboznámiť s ňou všetkých seniorátnych presbyterov. Musí sa postarať, aby na zasadnutie prišlo predsedníctvo zboru, teda dohodnúť s ním termín a čas a to tak, aby na druhej strane vyhovoval aj presbyterom. Často sa v takýchto prípadoch ešte treba ponáhľať, lebo môže ísť o výhodnú ponuku, ktorá je časovo limitovaná, takže takmer vždy sú všetci v strese.

2.) SENIORÁTNI PRESBYTERI

Ak majú presbyteri to šťastie ako u nás v našom senioráte, tak dostanú aspoň časť dokumentácie k predaju včas. No napriek tomu sú to príliš kusé informácie, z ktorých takmer nikdy sa nedá jednoznačne posúdiť, či ide o výhodný predaj, či pôžičku, alebo nie. Veď ceny nehnuteľností kolíšu podľa lokality, oblasti, finančných možností kupujúceho a podľa ďalších kritérií, ktoré môžu byť podmienené lokálnymi skutočnosťami. Takže to, že za meter štvorcový zbor dostane 250 Sk sa môže zdať Bratislavčanovi veľmi úbohé, no cirkevníkovi z Pustých Úľan ako mimoriadne výhodná ponuka. Ako sa teda zodpovedne rozhodnúť? Aj pri tom najlepšom servise, ktorý sa snaží náš senior urobiť, máme napokon iba hodinu na to, aby sme zaujali jednoznačné stanovisko. A tak napokon sa človek rozhoduje subjektívne, či sa mu to páči, alebo nie. V tom lepšom prípade dá na názor predsedníctva zboru, alebo keď je presvedčený o opaku, tak je proti, ale potom môže mať výčitky svedomia, že zmaril možno niekoľkomesačnú snahu cirkevníkov.

3.) CIRKEVNÝ ZBOR

Cirkevný zbor musí častokrát veľmi tvrdo a dlho zápasíť, aby sa dopracoval k pre-

daju časti svojho majetku. Nemusím tu nejako zvlášť podrobne sa rozpisovať, ako ťažko je niekedy ľudí presvedčiť, aby predali kus role, či nejaký starý dom a peniaze dali na opravu fary, alebo zborovej siene. A keď už konečne farár, alebo predsedníctvo zboru celú tortúru absolvujú, musia ešte trpnuť, či im to seniorát schváli. Ide o ďalší čas, peniaze a zdržiavanie, ktoré môže byť pre tú či onú transakciu napokon osudné. Nie každý je ochotný čakať niekedy aj niekoľko mesiacov na vyjadrenie vyššej COJ a tak sen o dobrom predaji aj pri najlepšej vôli aj zo strany seniorátu sa môže rozplynúť.

4.) ROZPOR SO ŠTÁTNYMI ZÁKONMI

Podľa našich predpisov všetka moc v cirkvi pochádza od cirkevných zborov, ktoré majú právnu subjektivitu. No týmto nariadením a schvaľovaním predaja vyššou COJ došlo fakticky k zrušeniu tejto subjektivity. Zrazu sa zbory ocitajú v úlohe prosebníkov, keď chcú nakladať so svojím vlastným majetkom. Prečo je tomu tak? Zdôvodnenie od najvyšších predstaviteľov cirkvi je také: Zbory samé nedokážu zvládnuť všetky úskalía spojené s predajom majetku.

No život ukázal a ukazuje, že v drvivej väčšine prípadov opak je pravdou. Je celkom možné, že sa niekde naozaj stalo, že zbor mohol predať svoj majetok aj výhodnejšie, ale už samotný fakt, že napokon o predaji rozhoduje zborový konvent je síce nie stopercentnou poistkou, ale veľmi výraznou a dôležitou, že v zbore sa našlo najoptimálnejšie riešenie. Napokon, ak by sme to zobrali štatisticky, tak k najdiskutovanejšiem predajom, prenájmom a stavbám došlo v organizáciách ako je GBÚ či Reformata, ktoré schvaľovali ľudia na tých najvyšších cirkevných postoch.

5.) ROZPOR S TRADÍCIOU

Keby dnes žil niektorý zo starých superintendentov, či seniorov, tak by sa nestačil čudovať, čomu sa na svojich zasadnutiach venujeme. Nie že by aj v minulosti sa nedeбатovalo o majetku a neboli oň spory a hádky, ale nikoho ani vo sne nenapadlo, aby sa staral o to, či zbor má, alebo nemá predať tú či onú rolu, či dom. O právnej subjektivite sa síce nehovorilo, ale to preto, že to bola samozrejmosť nad slnko jasná. A čo je najdôležitejšie, život ukázal, že zbory si za tých viac ako štyristo rokov svoje veci spravovali vcelku úspešne. Veď keby tomu nebolo, tak dnes by cirkev už neexistovala.

ZÁVER:

Podľa posledných informácií osobitný senát gen. súdu dal konečne veci do poriadku. Keď určil, že proti rozhodnutiu príslušného konventu na akejkoľvek úrovni sa možno odvolať jedine na cirkevný súd. Tým, ako dúfam, definitívne pochoval predstavy niektorých ľudí, že iba tí, ktorí sú hore, majú dostatočný prehľad ako narábať s cirkevným majetkom a myšlienka centralizácie už viac nebude strašiť v našej evanjelickej cirkvi. No hlavne budeme môcť bez začervenania sa hlásiť k tomu, že si demokratické pravidlá nienelctíme, ale podľa nich aj naozaj žijeme.

Michal Zajden

TEOLÓGIA TVÁROU K PENIAZOM

Ak si pri uvedenom názve spomenú niektorí z čitateľov/čitateľiek týchto mojich riadkov na pomenovanie „teológia tvárou k životu“, spomenuli si dobre, na to myslím aj ja. „Teológia tvárou k životu“ bolo rozmyšľanie našich teológov o veciach teologických v podmienkach reál-socializmu za vlády komunistov. Doba sa zmenila. Nevládne komunistická ideológia a jej protagonisti. Témou dňa nie je komunistickorajská budúcnosť nášho sveta, ale otázka peňazí - kde ich zobrať a kam ich umiestniť. Ak „inteligentné“ mozgy našej cirkvi v takejto situácii svoje teologické myslenie prispôbia téme dňa, ako inak nazvať takúto teológiu? Alebo sa mýlim? Posúďte sami:

Opäť sa nám v cirkvi stalo, že „statutárni zástupcovia“ cirkvi rozviazali pracovný pomer s voleným farárom v cirkevnom zbore a vyhlásili, že tento nie je viac zamestnancom cirkvi, nech sa ide hlásiť na pracovný úrad. Celý evanjelický farársky stav sa môže pred zamestnancami štátu hanbiť za svoju cirkev, ktorá ho zbavuje práce ako bežná fabrika.

Je cirkev skutočne firmou, ktorá si priberá a prepúšťa zamestnancov podľa rôznych nálad a potrieb jej vedenia, stačí len, keď dodrží ustanovenia Zákonníka práce?

Samotný štát nám hovorí: „Pracovnoprávne vzťahy zamestnancov cirkvi a náboženských spoločností, ktorí vykonávajú duchovenskú činnosť, sa spravujú týmto zákonom, ak tento zákon, osobitný predpis, medzinárodná zmluva, zmluva uzatvorená medzi Slovenskou republikou a cirkvami a náboženskými spoločnosťami alebo **vnútorné predpisy cirkvi** a náboženských spoločností neustanovujú inak.“ (Zb.z. č. 433/2003 § 3 od.3)

A pre tých, ktorí by mali ešte neistotu či skutočne sa v týchto otázkach riadiť vnútornými prepismi (vlastnými poriadkami), dodá: „ Registrované cirkvi a náboženské spoločnosti majú **výlučné právo podľa vlastných vnútorných predpisov** voliť, vymenúvať svojich členov do cirkevnej služby, prekladať ich, odvolávať a rozhodovať o zániku ich cirkevnej služby.“ (Zb.z. č.250/2002 čl. 6, od.2)

A sme sami pri sebe – doma v cirkvi. Štát nám dáva slobodu, po ktorej sme túžili. Máme ju. Môžeme si zriadiť veci podľa svojho. Nikto nám do toho nechce hovoriť. Aj sme si ich zriadili a zriaďujeme. Nebudem ďalej citovať, lebo predpokladám všeobecnú znalosť základných poriadkov podľa našej Cirkevnej ústavy a cirkevných zákonov.

O zamestnávateľovi farárov sa v Cirkevnej ústave nedočítame nič. Možno aj preto, lebo všeobecné vedomie v našej cirkvi vychádzajúce z Písma svätého vie o duchovnej službe kázania slova Božieho a prisluhovania sviatostí nie ako o zamestnaní, ktoré by mal „služobník“ konať za peniaze, ale ako o povolání - poslaní, do ktorého je ustanovený ordináciou, pri ktorej zaznejú rozhodnutia, sľuby a prosby, aby ho sprevádzalo nie ľudské, ale Božie požehnanie.

Takto ordinovaného služobníka si môžu voľiť – a v prípade ťažkostí odvolávať – cirkevné zbory. Majú na to výlučné právo, lebo oni sú cirkev, ktorá dáva „prácu“ v zmysle priestoru pre službu. Pre prípad, že by služobník cirkvi v nejakej oblasti zlyhal, je tu aj ďalšia možnosť, postaviť ho pred cirkevný! (nie svetský) súd a upraviť jeho pôsobenie v cirkvi vlastným rozhodnutím jej členov. Je to správne. Pochybil si v učení, konaní, vo vzťahoch? Chceme a sme povinní ako tvoji bratia a sestry ťa napraviť. V poriadkoch cirkvi je na to myslené, len sa nimi treba riadiť.

Čo sa týka hmotného zabezpečenia farára, bývalo, býva a je dodnes rôzne. Či máme dosť, alebo málo, aká je medzi nami rovnosť a nerovnosť, o tom sa dá veľa hovoriť a písať a záleží aj na otvorenosti zúčastnených. V základe niečo dá zbor a niečo všetci ostatní evanjelici cez finančné toky štátu a cirkvi vo forme farárskeho platu. V tej súvislosti sa dá ako

– tak rozumieť pracovným zmluvám, o ktorých sa tu z času na čas diskutuje a ktoré sú i nie sú podpísané – podpisované. Zakladá pracovná zmluva podľa Zákonníka práce ordináciu služobníka cirkvi? Ak by to tak bolo, potom Pavel Uhorskai nemohol byť generálnym biskupom cirkvi – spýtajte sa ho, akú pracovnú zmluvu podpísal, keď bol volený za biskupa cirkvi. Jedine jeho ordinácia dávala možnosť k voľbe a službe! Aj všetkým ostatným, ktorí medzičasom mali pracovné zmluvy s rôznymi zamestnávateľmi, či už preto, lebo museli za komunizmu po odobratí štátneho súhlasu, alebo chceli podľa osobných plánov a záujmov.

Peniaze, mzda, plat a zamestnanecká zmluva sú skutočne pre službu v cirkvi v poradí až druhá (ak nie ešte ďalšia) záležitosť. Alebo si niekto myslí, že keď nebude peňaží na platy duchovných, prestaneme kázať slovo Božie a prisluhovať sviatosti, lebo budeme musieť inde pracovať? Kedy koho napadlo, že by strata zamestnania zbavila zborového – seniorátneho- dištriktuálneho dozorca jeho volenej funkcie v cirkvi?

Ak generálne predsedníctvo cirkvi rozviaže pracovný pomer so zborovým farárom, treba sa pýtať, kvôli čomu a kedy zborový konvent zrušil voľbu zborového farára a odvolal ho z funkcie. Ak zborový konvent vo veci ani nezasadal, treba sa pýtať, kvôli čomu cirkevný súd odvolal farára z funkcie zborového farára. Ak cirkevný súd vo veci nezasadal, treba sa pýtať, čo je to za chaos!!!

To si niekto myslí, že stačí zobrať plat – peniaze, a je všetko vybavené? To si mysleli a to robili komunisti, keď chceli ovládať cirkev. Ale vlastní členovia cirkvi? Predstavitelia cirkvi? Teológia tvárou k peniazom typu: Nedám ti peniaze, presta-

nem ťa platiť a ty viac nemôžeš byť zborovým farárom bez ohľadu na zborový konvent či cirkevný súd?

A ešte treba upozorniť na ďalší rozmer: tu neide len o farára, tu ide aj o zbor! O cirkev v jej základe, lebo čo iné zakladá cirkev než Pánovo slovo: „Kde sa dvaja alebo traja stretnú v mojom mene, tam som Ja uprostred nich“, a teda pravidelné stretanie sa v Pánovom mene v cirkevných zboroch?

Kto pohrda cirkevným zborom tak, že sa nepýta na jeho mienku a vôľu a smeje sa mu do tváre spôsobom: „Ak budem chcieť, zoberiem ti farára a ty mi do toho nehovor?“

Kto tu pohrda ordináciou tak, že ju podriaďuje pracovným zmluvám bez ohľadu na vlastnú cirkevnú ústavu?

Kto tu používa štátne zákony proti štátnym zákonom?

A chcete počuť ešte o ďalšom chause? Na miesto zborového farára, ktorý nebol podľa poriadkov cirkvi právoplatne odvolaný, len mu rozviazali pracovný pomer a prestali posilať peniaze, menovali – bez ohľadu na vôľu zboru námestného farára, ktorý bez problémov na verejnosti zastupuje inú, nie našu cirkev ako jej predstaviteľ. Poradte mi: máme sa smiať, alebo plakať? Možno sa opäť mylím pre „nedostatok informácií“. Kiež by to tak bolo!

Daniel Midriak

NONŠALANTNÝ VÝVOJ

Raz som počul veľmi dobrý vtip. Nie lenže som sa veľmi dobre zasmial, ale som sa aj pozastavil nad jeho obsahom. *Ocitli sa v pekle katolík, evanjelik, baptista a člen apoštolskej cirkvi.*

Katolík hovorí: „Pane Bože, toľko dobrých skutkov som urobil, ako je možné, že som tu?“

Evanjelic: „Pane Bože, ja som tak veril. Aj keď som bol komunista, Ty vieš, že som v kútiku duše veril, že si. Ako je možné, že som v pekle?“

Baptista: „Pane Ježiši, vždy som ti pripomínal, že som lepší ako ostatní ľudia. Aj rýchlosť na aute som dodržiaval. Ako je možné, že som teraz v pekle?“

Člen apoštolskej cirkvi začne prevolať: „Ha-le-lúúú-jah bratia, sme v nebi!“

Žasnem, čo všetko môže byť predmetom ilúzie. Avšak falošná ilúzia pôsobí tak, že zastiera oči pred realitou.

Sme všetci v našej evanjelickej cirkvi vo vážnom probléme. Dovôľujem si to

tvrdiť na základe vývoja udalostí a rôznych káuz, ktoré sa v poslednom čase na poli našej evanjelickej cirkvi stali a odohrali. Ocitli sme sa uprostred škandálu vlastnej bezmocnosti riešiť štandardne problémy a kauzy, ktoré nám odoberajú sily a chuť pracovať. Zrejme niektorí ani nevedia, o aké kauzy a problémy to ide.

Pred časom na poslednej synode sa urputne spočítavali hlasy ohľadom pseudo-zákona dať moc predsedníctvam na jednotlivých stupňoch COJ odvolať neposlušných alebo nepohodlných farárov. Zákon uzrel svetlo sveta a už sa aj v mene tohto zákona konalo. V prvom prípade bolo trom bratom pohrozené rozviazaním pracovného pomeru a v druhom prípade bol rozviazaný pracovný pomer so zb. farárkou J. Zaťkovou. Čo však s tým, keď osobitný senát vyriekol, že príslušný zákon je protiústavný?!

Na BÚ VD si vôbec nelámu hlavu, že nefunguje Dištriktuálny súd, hoci v šuflíku BÚ VD leží obálka so sťažnosťou ohľadom voľby seniora Liptovsko-oravského

seniorátu. A tak má právne LOS svojho seniora? Ktovie.

Neviem si predstaviť, čo bude, keď budú v tomto roku 2004 prebiehať voľby farárov a niekto si dovoľí voľbu napadnúť. Budú voľby platné, aj keď počet obálok v šuflíku BÚ VD sa počtom zväčší? Ktovie.

Nechcem tu menovať ďalšie kauzy, lebo aj tak viem, že sa nájdu bratia a sestry ladení dostatočným množstvom ilúzie a sebaklamu, ktorí svojím darom a schopnosťou analyzovať situáciu vyrieknu: „Ha-le-lúú-ja sme v nebi!“ „Všetko je v najlepšom poriadku. To len nejaký nespokojenec východniar namaľoval čerta na nebeskú bránu.“

Jaroslav Matys

SCHWÄBISCH HALL

V dňoch 5.-8.10. sme sa na pozvanie farárskeho spolku partnerskej Würtemberskej ev. cirkvi zúčastnili na ich valnom zhromaždení, ktoré sa konalo v Schwäbisch Halle. S bratom predsedom ZED Jánom Meňkym a podpredsedom Jánom Matisom sme sa vybrali v nedeľu ráno z Bratislavy, aby sme sa navečer dostali do cieľa našej spoločnej cesty. Boli sme veľmi vďační Pánu Bohu za ochranu na ceste, lebo nepriaznivé, upršané počasie a nepozornosť vodičov spôsobili na ceste viaceré dopravné nehody, ktoré nás poriadne zdržali.

Večer sme boli milo prijatí bratom predsedom tamojšieho farárskeho spolku, školským dekanom Christianom

Ja zase ladený realizmom si dovoľím tvrdiť, že vždy, keď bola cirkev rozdelená na vlastníkov pravdy a ostatnú masu, ktorú ovládajú vlastníci pravdy a jej vykladači, mali sme do činenia s politickou inštrumentalizáciou náboženstva a blokovaním všetkých reforiem. Sme v stave vnímať túto realitu? Alebo je lepšie sa prihrievať ilúziou, že je všetko v poriadku?

Za pokus však stojí prečítať si CÚ a niektoré vyhlásenia osobitného senátu publikované aj v tomto časopise a to všetko porovnať s realitou nášho cirkevného života. Ktovie, azda sa rozjasní aj ďalším.

Buchholzom a ďalšími členmi predsedníctva. Po namáhavej ceste nám dobre padlo posilniť sa na tele a posediť spoločne v priateľskom rozhovore s nemeckými kolegami v službe.

V pondelok dopoludnia sme sa zúčastnili zahájenia valného zhromaždenia, kde na úvod zazneli pozdravy a po nich bola prednáška na tému Kontemplatívna meditácia. Popoludní bolo viacero možností ako stráviť čas do začiatku sl. Božích s VP. Bola tu príležitosť na prehliadku galérie, obhliadku starého historického mesta, alebo na odpočinok. Veľmi radi sme využili príležitosť a prezreli sme si mesto. Priamo v jeho centre stojí mohutný chrám Sv. Michaela, v ktorom sme sa o 16.00 hod. všetci stretli k spomínaným sl. Božím. Božie slovo zvestoval krajiniský biskup Dr. Mayer. Spolu s nemeckými bratmi a sestrami sme prijali dary Večere Pánovej a prežili vzácne duchovné spoločenstvo nielen za doprovodu krásnych zvukov organa, ale aj spevokolu bratov farárov a sestier faráriek.

Večer sa niesol v slávnostnom duchu. V prekrásnej starobylej budove boli po spoločnej večeri pozdravení milým slovom, ružou i pamätným listom svojho

predsedu tí oltárni bratia a sestry, ktorí vstúpili do kňazskej služby pred 10, 25, 50. V mene pozdravených poďakoval za túto vzácnu bratskú pozornosť jeden z farárov na dôchodku. Dychový orchester spríjemnil niekoľkými skladbami tento slávnostný večer.

V utorok sa dopoludnia sa konala „pracovná časť“ valného zhromaždenia – čítanie správy, resp. hospodárenia. My sme sa v tomto čase odobrali do diakonického zariadenia, kde sme mali zasadnutie komisie pre rozdeľovanie partnerskej pomoci spolu s predstaviteľmi durínskej a württemberskej cirkvi. Tohto zasadnutia som sa zúčastnil ako člen komisie za VD. Výsledkom tohto zasadnutia bude mnohostranná pomoc ako pre farárske rodiny, tak aj pre cirkevné zbory.

Po splnení našich povinností súvisiacich s touto cestou sme sa vložili v modlitbe do Božích rúk a pod Jeho milostivým vedením sme sa popoludní vydali na cestu domov.

Ondrej Koč ml.

SPRÁVA ZO STRETNUTIA ŠTVORPARTNERSTVA

SLOVENSKO – THÜRINGEN – WÜRTEMBERG – MONTBÉLIARD

V dňoch 5.-9.11.2003 sa zástupcovia Združenia evanjelických duchovných (Ján Meňky, Ján Matis, Miloš Klátik a Eva Kolesárová) zúčastnili stretnutia 4 farárskych spolkov vo francúzskom meste Montbéliard. Program pripravil hosťujúci spoloček. Hlavnou témou stretnutia bola: Cirkev a politika. Táto téma sa preberala z rôznych uhlov pohľadu, teda aj z pohľadu jednotlivých zastúpených krajín a cirkví. Hlavne sme však mali možnosť spoznať problémové miesta tohoto vzťahu vo Francúzsku a v jeho spoločnosti. Jednotlivé referáty ako aj diskusia predstavovali pojmy ako: laicita, priemyselná

misia, spolupráca kresťanských cirkví a ich príspevok k demokracii a iné. Niektoré sa nám javili ako úplne nové a ich význam sme len ťažko chápali. Predovšetkým pre iný pohľad francúzskych bratov a sestier, ale aj pre inú situáciu všetkých cirkví v západnej spoločnosti, a to aj vo vzťahu k silnejúcemu tlaku moslimov. Predstavenie kresťanstva ako kultúry napríklad na školách sa nám zdá úplne neprijateľné. Blížšie nazeranie na túto problematiku sa nám javilo zo strany bývalých východonemeckých bratov a sestier. Odvážne svedectvo viery, dokazované v bežnom živote, je zaiste tým najlepším spôsobom

misie ako pre deti, tak pre mládež, ale aj pre svet vôbec.

Prihovorili sa nám:

Janine Kohler na tému: Aktuálnosť laicity, uhol pohľadu protestantskej učiteľky v štátnom vyučovacom procese.

Josette Petrequin a Bernard Grosclaude na tému: Cirkvi a priemysel vo Francúzsku.

Catherine Trautmann na tému: Úloha cirkví pri budovaní demokracie v štáte.

Azda najzaujímavejším stretnutím pre našu delegáciu bolo stretnutie s generálnym vikárom katolíckej diecézy s Jeanom – Marie Viennetom, ktorý nás prekvapil svojou otvorenosťou a takpovediac evanjelickými názormi na to, ako by mala pracovať cirkev.

Zaujímavým a určite cirkvi zblížujúcim bolo aj stretnutie s evanjelickými farármi vo Francúzsku, kde sme sa snažili spoznať ich problémy a hľadať možnosti spolupráce aj na tejto úrovni.

Počas pobytu na stretnutí sme v koordinácii s témami dňa navštívili aj rôzne inštitúcie, ktoré mali za úlohu uviesť nás do problematiky a predstaviť názory aj symbolicky. Tak sme navštívili Múzeum ľudských práv a černochoch v Champagney, ďalej kaplnku v Ronchamp, ktorú postavil známy francúzsky architekt Le Corbusier. Navštívili sme mesto Belfort, fabriku na výrobu automobilov známej značky PSA Citroën Peugeot v Sochaux. V malej dedinke Montécheroux sme navštívili Múzeum klieští, ktoré nám predstavilo úsilie a aj úspech tejto protestantskej komunity, ktorá sa presadila kvalitou svojej práce.

Na záver nášho stretnutia sme sa zúčastnili tzv. Regionálnych Služieb Božích

v St. Martin v Montbéliard, kde sa zhromaždili veriaci z celej oblasti so svojimi duchovnými pastiermi. V rámci týchto slávnostných Služieb Božích boli do úradu uvedení novozvolení celocirkevní presbyteri. Božie slovo zvestoval Bernd Liebendörfer, dekan z Böblingen. V liturgii zaznela aj slovenčina – epištolský text a modlitba br. predsedu Jána Meňkyho za cirkev.

Spoločným obedom a spoločným vyhodnotením prínosu tohoto stretnutia sme ukončili naše stretnutie a rozišli sme sa s novými podnetmi, ako aj v nádeji na ďalšiu spoluprácu. Aj týmto spôsobom ďakujeme našim francúzskym bratom a sestrám za milé prijatie, starostlivosť a zdieľanie s problémami, v ktorých sa nachádzajú a ktoré riešia. Zároveň prinášame od nich pozdravy vyjadrené ich bratom biskupom Joelom Dauthevilom.

Eva Kolesárová

HLAVY V PIESKU?

LIST FARÁRSKEMU SPOLOČENSTVU LOS A NIELEN JEMU

Milí oltárni bratia, sestry! Liptovsko-oravský seniorát je zase smutne známy celej cirkvi. A nielen celej cirkvi, ale prostredníctvom televíznej obrazovky aj celému Slovensku.

Áno, máme smutný problém. Nie, nie je nový. Kvasil medzi nami už viac ako dva roky. (Brat Daniel Midriak má pravdu, že naša cirkev je chorá.)

A my sme nemali silu, aby sme rozsekli zamotaný uzol a riešili spravodlivo na bratsko-sesterskej úrovni to, čo niektorých z nás viac, iných menej bolelo. Akoby sme v duchu všetci kričali: Či som ja strážcom svojho brata?! Nato je tu senior, seniorátne presbyterstvo, biskupi, zbor. Ale my? My si radšej s touto kauzou nepáľme prsty!

Akoby sme zabudli na slová, ktoré zvestujeme v našich chrámoch, akoby sme stratili všetku silu i zodpovednosť, akoby bol od nás Duch Svätý na míle vzdialený, keď máme otvorene vyjadriť svoj postoj, ktorým treba aj napomenúť, vysvetliť aj pokarhať aj potešiť. Veď to je našou úlohou: pomáhať Slovom hriešnikom k pokániu, aby sa vrátili zo zlej cesty. „Ak neprehovoriš, aby si varoval bezbožného pred jeho bezbožnou cestou, aby sa zachoval nažive, ten bezbožný zomrie pre svoju nepravosť, ale jeho krv budem vyhľadávať z tvojej ruky.“ (Ez 3,18) To platí pre všetkých kresťanov. O čo viac pre nás, ktorí by sme nemali zabudnúť, že náš súd bude ešte prísnejší.

Niekedy to vyzerá skôr tak, ako mi to povedal jeden starší kolega dôchodca: „Dnes aby sa hanbil nie ten, čo zlé urobil, ale kto povie, že niekto robí zle!“ Naše spoločenstvá neplnia úlohu, akú by mali. Naše

vzťahy sú veľakrát povrchné a pokrytecké! Akoby sme zabúdali, že ide o cirkev, ktorej sme súčasťou, ktorej slúžime a ktorej svojím správaním robíme česť alebo hanbu.

So zahanbením vo svojom mene vyznávam, že my sme - ako spoločenstvo oltárnych bratov a sestier - strčili hlavu do piesku. Neboli sme ochotní dokonca ani na výzvu samej sestry Zafkovej, hovoriť otvorene a vážne o tom, čo sa deje. Nepovedali sme jej, že záujem cirkevného zboru je na prvom mieste. Pred záujmami osobnými aj rodinnými a to aj vtedy, keby boli hneď tie najkrajšie a najčistejšie. Že očistiť nás môže jedine Pán Boh a nie my sami a to aj vtedy, keby sa nám zdalo, že sme v práve. Že farár nemá zostávať v zbore, ak nie je zboru na prospech. (Biskup, senior vo funkcii, ak nie je cirkvi na prospech!) Že najväčším povýšením je poníženie sa a najväčšou silou je odpustenie nepriateľom a tým, ktorí ma nenávidia. Že odplata patrí len Pánu Bohu a nie nám! Keby sa nám diala aj ozajstná a nezaslúžená krivda, musíme mať na pamäti, že farára možno vymeniť, cirkevný zbor (cirkev, seniorát) nie! Prvoradosť zboru patrí k povahe našej služby. A ten, kto pred svetom vyťahuje špinavé prádlo, darmo bude hovoriť o láske k cirkvi...

Čo všetko sa ešte bude musieť stať, aby sme sa začali správať ako Boží služobníci?

Ak je to v iných seniorátoch medzi vami lepšie, úprimne sa teším. Máme sa od vás čo učiť. Ak nie, potom sa vy poučte od nás. Každý problém treba s plnou vážnosťou riešiť v samom začiatku vo vedomí, že problém môjho brata je aj mojím problémom, lebo je problémom Kristovho tela - cirkvi.

Katarína Hudáková

ROZHODNUTIA A STANOVISKÁ OSOBITNÉHO SENÁTU GENERÁLNEHO SÚDU ECAV

č. 4/2003

V Zbierke cirkevnoprávnych predpisov ECAV'S zo dňa 5. februára 2004 sme sa mohli dočítať o „Rozhodnutiach“ a „Stanoviskách“ Osobitného senátu Generálneho súdu ECAV. Žiaľ, v publikovanej Zbierke z týchto dokumentov vypadli odôvodnenia Osobitného senátu. Teda na základe čoho Osobitný senát prijal také rozhodnutie resp. stanovisko. Aby zase niekto niekoho neupodozrieval, že má málo informácií, predkladáme ctenému čitateľovi niektoré, podľa nášho vedomia, závažné dokumenty aj s odôvodnením.

Rozhodnutie

v mene ECAV na Slovensku

Generálny súd ECAV na Slovensku v Osobitnom senáte podľa § 4 CÚZ č. 6/2000 zloženom z predsedníčky Generálneho súdu JUDr. Anny Drobnej, podpredsedu Generálneho súdu Mgr. Miroslava Dubeka, sudcov Generálneho súdu Mgr. Jána Bunčáka, Ing. Jána Brozmana, Mgr. Milana Krivdu, Dr. Juraja Bándyho a z generálneho právneho zástupcu JUDr. Petra Kresáka

vo veci:

nesúlad § 11 Cirkevného zákona č. 15/1994 v znení zákona č. 5/1995, č. 9/1997, 5/1998, č.4/2001 a 5/2003 o rokovacom poriadku s článkom 15 Cirkevnej ústavy.

podľa § 10 druhá veta Cirkevného ústavného zákona č. 6/2000 na základe nových rozhodujúcich skutočností, ktoré v čase rozhodovania osobitného senátu neboli známe takto

rozhodol:

1. Rozhodnutie osobitného senátu sp. zn. GS – 4/2003-2 zo dna 14.2.2003 je neplatné.

2. § 11 ods. 1 posledná veta Cirkevného zákona č. 15/1994 v znení zákona č. 5/1995, č. 9/1997, č. 5/1998, č. 4/2001 a č. 5/2003 o rokovacom poriadku je v rozpore s článkom 15 Cirkevnej ústavy.

§ 11 ods. 2 posledná veta Cirkevného zákona č. 15/1994 v znení zákona č. 5/1995, č. 9/1997, č. 5/1998, č. 4/2001 a č. 5/2003 o rokovacom poriadku je v rozpore s článkom 15 Cirkevnej ústavy.

§ 11 ods. 3 posledná veta Cirkevného zákona č. 15/1994 v znení zákona č. 5/1995, č. 9/1997, č. 5/1998, č. 4/2001 a č. 5/2003 o rokovacom poriadku je v rozpore s článkom 15 Cirkevnej ústavy.

§ 11 ods. 4 posledná veta Cirkevného zákona č. 15/1994 v znení zákona č. 5/1995, č. 9/1997, č. 5/1998, č. 4/2001 a č. 5/2003 o rokovacom poriadku je v rozpore s článkom 15 Cirkevnej ústavy.

Odôvodnenie:

1. Podaním zo dňa 29.10.2003 oznámilo Predsedníctvo ECAVS Osobitnému senátu GS ECAVS (ďalej len OS) nové skutočnosti týkajúce sa rozhodnutia OS dňa 14.2.2003. OS podľa § 10 druhá veta Cirkevného ústavného zákona č. 6/2000 na základe týchto nových rozhodujúcich skutočností, ktoré v čase rozhodovania osobitného senátu neboli známe, vo veci znovu rozhodol.

Jedná sa o skutočnosť, že existuje pochybnosť, že Mgr. Jan Bunčák a Ing. Miroslav Macúch, ktorí boli povolaní do OS dňa 14.2.2003, boli riadne zvolení za sudcov Generálneho súdu na Synode 2000.

Podaním zo dňa 18.12.2000 vyžiadal si GS ECAVS od GBÚ zoznam zvolených sudcov GS a členov OS s uvedením ich adries, príp. tel. čísel, ktorý aj obdržal a bol v súlade so zoznamom zverejneným v Zbierke cirkevno-právnych predpisov. Následne bol doručený cestou GBÚ na GS ECAVS list z Považského seniorátu zo dňa 19.3.2001, ktorým senior PS oznamuje, že členmi OS za Považský seniorát sú Mgr. Ján Bunčák a Ing. Miroslav Macúch.

Týmto sa prejavil rozpor: v Zbierke cirkevno-právnych predpisov sú uvedení sudcovia GS za Považský seniorát JUDr. Ján Marták a František Petrovič, Považský seniorát navrhol za sudcov Mgr. Jána Bunčáka a Ing. Miroslava Macúcha.

Zo strany seniora Považského seniorátu i GBÚ bola predsedníčka GS ubezpečená, že došlo k chybe pri písaní mien sudcov, ktorá ma byť pri najbližšej príležitosti odstránená a že riadne zvolenými členmi GS za PS na Synode 2000 sú Mgr. Ján Bunčák a Ing. Miroslav Macúch, lebo chybné uvedení JUDr. Ján Marták a František Petrovič boli Považským seniorátom navrhnutí a na Dištriktuálnom konvente ZD zvolení za sudcov Dištriktuálneho súdu Západného dištriktu, a preto Mgr. Jána Bunčáka a Ing. Miroslava Macúcha považovala za riadnych sudcov OS.

Pre spochybnenie zvolenia Mgr. Jána Bunčáka a Ing. Miroslava Macúcha za sudcov GS ECAVS zo strany predsedníctva ECAVS Osobitný senát v inom personálnom zložení pôvodné rozhodnutie sp. zn. GS - 4/2003-2 zo dňa 14.2.2003 zrušil, vec znova prejednal a rozhodol.

2. Podľa Tretej časti Cirkevnej ústavy orgány organizačných jednotiek majú rozhodovaciu právomoc, rozhodovanie je dvojstupňové, každý orgán je viazaný rozhodnutím vyššieho orgánu a ak niet vyššieho, tak cirkevného súdu, pričom je daná táto sústava rozhodovacích orgánov:

Najnižší orgán: predsedníctvo (zborové, seniorálne, dištriktuálne, generálne)

Vyšší orgán: presbyterstvo (zborové, seniorálne, dištriktuálne, generálne)

Najvyšší orgán: konvent (CZ, seniorát, dištrikt), synoda (ECAVS)

Nezávislý orgán: prvý stupeň Dištriktuálny súd
druhý stupeň Generálny súd

O každom prvostupňovom rozhodnutí ktoréhokolvek orgánu COJ môže po splnení zákonných podmienok rozhodnúť v druhom stupni príslušný orgán, ktorým je vyšší orgán a ak niet vyššieho, tak cirkevný súd.

Sústavu rozhodovacích orgánov nemožno zamieňať s členením cirkvi na **organizačné jednotky podľa územia**, ktorými sú Cirkevný zbor, Seniorát, Dištrikt, ECAVS,

ktoré sú si vo svojich právach, povinnostiach a právom chránených záujmoch **rovnocenné, čo** je vyjadrené tým, že každá z nich má právnu subjektivitu a nie je medzi nimi vzťah podriadenosti a nadriadenosti. To znamená, že vyššia územná (nie nadriadená) organizačná jednotka nemôže rozhodnutie nižšej územnej (nie podriadenej) organizačnej jednotky zrušiť alebo zmeniť. Toto môže urobiť nezávislý cirkevný orgán, ktorým je príslušný cirkevný súd. Preto presbyterstvo vyššej cirkevnej organizačnej jednotky nie je nadriadeným orgánom konventu nižšej cirkevnej organizačnej jednotky a nemôže rušiť alebo meniť jeho rozhodnutia.

Prijaté rozhodnutie OS sa opiera o **princíp samosprávy a rovnoprávnosti** vo veci **vnútornej organizácie našej cirkvi**, ktorá je deklarovaná v Preambule Cirkevnej ústavy a zakotvená v Tretej časti CÚ - Organizačná štruktúra cirkvi.

Názor predsedníctva ECAVS uvedený v podaní zo dňa 29.10.2003, že toto rozhodnutie je v rozpore s celým právnym poriadkom našej cirkvi a že jednota cirkvi a jej vzájomná kontrola by sa stratili, čo by znamenalo právny rozklad a deštrukciu našej cirkvi ako celku, a tiež rozporné ustanovenia § 11 Cirkevného zákona č. 15/1994 v znení zákona č. 5/1995, č. 9/1997, č. 5/1998, č. 4/2001 a č. 5/2003 o rokovacom poriadku, svedčia o **centralistickom ponímaní vnútornej organizácie našej cirkvi**, ktoré je v rozpore so zakotveným princípom samosprávy a rovnoprávnosti.

Poučenie:

Toto rozhodnutie osobitného senátu je záväzná pre ECAVS, všetky jeho cirkevné organizačné jednotky, ich zložky, účelové a iné zariadenia, aj pre všetkých členov cirkvi.

Synoda je povinná upraviť Cirkevný zákon č. 15/1994 v znení zákona č. 5/1995, č. 9/1997, č. 5/1998, č. 4/2001 a č. 5/2003 o rokovacom poriadku v súlade s týmto rozhodnutím.

V Bratislave 7. novembra 2003

č. 7/2003

Rozhodnutie

v mene ECAV na Slovensku

Generálny súd ECAV na Slovensku v Osobitnom senáte podľa § 4 CÚZ č. 6/2000 zloženom z predsedníčky Generálneho súdu JUDr. Anny Drobnej, podpredsedu Generálneho súdu Mgr. Miroslava Dubeka, sudcov Generálneho súdu Mgr. Jána Bunčáka, Ing. Jána Brozmana, Mgr. Milana Krivdu,

na žiadosť generálnej žalobkyne zo dňa 20.10.2003

vo veci:

rozporu nižšieho všeobecne záväzného právneho predpisu s vyšším všeobecne záväzným predpisom – novelizácia cirkevného zákona č. 5/99 o cirkevných súdoch, cirkevných sudcoch cirkevných žalobcoch uverejnená pod č. 7/03 a novelizácia cirkevného ústavného zákona č. 6/99 o disciplinárnej zodpovednosti a disciplinárnom konaní uverejnená pod č. 4/03,

takto rozhodol:

1. ustanovenie § 2 ods. d) druhá veta cirkevného zákona č. 5/1999 v znení cirkevného zákona č. 7/2003,
2. ustanovenie § 6 ods. 3 cirkevného zákona č. 6/1999 v znení cirkevného zákona č. 4/2003
3. ustanovenie § 7 ods. 3 cirkevného zákona č. 6/1999 v znení cirkevného zákona č. 4/2003

sú v rozpore

- s čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 Ústavy SR,
- s čl. 8 ods. 1, čl. 10 ods. 2, čl. 13 ods. 2, čl. 34 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 52 ods. 1 Cirkevnej ústavy

Odôvodnenie:

Napadnuté ustanovenia CZ č. 5/1999 a CZ č. 6/1999 sú protiústavné tak z hľadiska Ústavy SR ako aj Cirkevnej ústavy (ďalej len CÚ) z viacerých dôvodov.

Návrhy týchto ustanovení boli predložené na Synodu 2003 bez dodržania schválených procesných postupov a bez možnosti pripomienkovania a informovaní duchovných a laických členov cirkvi napriek tomu, že sa ich tieto ustanovenia bytostne dotýkajú. Týmto bolo prinajmenšom porušené právo na informáciu podľa čl. 26 Ústavy SR ako aj právo členov cirkvi podľa čl. 7 ods. 1 písm. e) CÚ predkladať žiadosti, návrhy a podnety cirkevným predstaviteľom, ďalej čl. 7 ods. 1 písm. g) CÚ domáhať sa ochrany svojich práv pred cirkevnými orgánmi a cirkevnými súdmi.

Takisto bol porušený čl. 46 Ústavy SR – právo na súdnu a inú právnu ochranu. Čl. 46 ods. 1: „Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.“ V našej cirkvi sa nemôže, lebo cirkevné súdy, resp. príslušné cirkevné orgány boli jedným ustanovením paralyzované, ďalším ustanovením boli kňazi vyňatí z právomoci cirkevných súdov, resp. z právomoci príslušných cirkevných orgánov, vykonávajúcich disciplinárnu právomoc a zaradení pod právomoc nepomenovateľných orgánov cirkevnej vrchnostenskej svojvôle.

Podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR všetci účastníci sú si v konaní podľa ods. 2 rovní. Podľa § 48 ods. 1 nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Porušené boli všetky tieto ustanovenia. Zásada rovnosti bola porušená u kňazov, keď bol pre nich zriadený samostatný inkvizitný súd, súčasne boli odňatí doterajšiemu zákonnému príslušnému súdu či orgánu a zmenená príslušnosť. Boli porušené tiež ustanovenia čl. 8 ods. 1 CÚ o rovnoprávnosti všetkých členov cirkvi.

Podľa čl. 13 ods. 2 CÚ disciplinárny postih vykonávajú cirkevné orgány a cirkevné súdy. Teda nie „orgán“ novovytvorený podľa napadnutých ustanovení CZ č. 6/1999. Synoda schválením týchto napadnutých ustanovení odňala toto oprávnenie cirkevným orgánom kompetentným podľa CÚ.

Napadnutými ustanoveniami CZ č. 6/1 999 sa vzhľadom na ich obsah okrem iných eliminujú aj ustanovenia § 9, 14 a 15 Cirkevného zákona č. 6/1999 bez toho, aby sa uviedlo, ktoré cirkevné zákony sa rušia, namiesto ktorých sa zavádzajú ďalšie ustanovenia.

Podľa čl. 15 ods. 2 CÚ je rozhodovanie cirkevných orgánov zásadne dvojstupňové. Podľa § 14 ods. 1 CZ č. 6/1999 je disciplinárne konanie dvojstupňové. Napadnuté ustanovenia CZ č. 6/1999 neriešia, ktorý orgán je druhostupňový, jeho obsadenie, procesné postupy atď.

Napadnuté ustanovenia CZ č. 5/1999 a CZ č. 6/1999 porušujú aj ďalšie ústavné princípy: objektivitu rozhodovania, možnosť a spôsob vylúčenia zaujatých sudcov, odvolanie a iné procesné zásady.

Z trojdelenia moci vytvárajú dvojdelenie, pritom sústredené do jedinej vrchnostenskej moci, eliminujúc moc súdnu a právomoc cirkevných orgánov. Najvyšší cirkevní predstavitelia sú žalobcovia i sudcovia zároveň a výsledkom môže byť len rozhodnutie, proti ktorému niet odvolania.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 308/91 Zb. cirkvi a náboženské spoločnosti môžu na plnenie svojho poslania najmä: b) vydávať vnútorné predpisy, pokiaľ nie sú v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi (pozn.: teda predpismi štátu). Nedodržaním druhej časti vety citovaného ustanovenia bola v prípade CZ č. 5/1999 i č. 6/1999 táto delegovaná právomoc zneužitá.

Poučenie:

Toto rozhodnutie osobitného senátu je záväzné pre ECAVS, všetky jeho cirkevné organizačné jednotky, ich zložky, účelové zariadenia, aj pre všetkých členov cirkvi.

Synoda je povinná upraviť cirkevný zákon č. 5/99 o cirkevných súdoch, cirkevných sudcoch, cirkevných žalobcoch v znení novely uverejnenej pod č. 7/03 a cirkevný ústavný zákon č. 6/99 o disciplinárnej zodpovednosti a disciplinárnom konaní v znení novely uverejnenej pod č. 4/03, v súlade s týmto rozhodnutím.

V Bratislave 12. decembra 2003

č. 10/2003

Stanovisko

v mene ECAV na Slovensku

Generálny súd ECAV na Slovensku v osobitnom senáte podľa § 4 CÚZ č. 6/2000 zloženom z predsedníčky Generálneho súdu JUDr. Anny Drobnej, podpredsedu Generálneho súdu Mgr. Miroslava Dubeka, sudcov Generálneho súdu Mgr. Jána Bunčáka, Ing. Jána Brozmana, Mgr. Milana Krivdu,

na žiadosť:

predsedníctva Liptovsko-oravského seniorátu zo dňa 3.11.2003

vo veci:

výklad čl. 41 ods. 5 Cirkevnej ústavy a § 13-16 Cirkevného nariadenia č. 2/1997 o služobných povinnostiach kňazov a diakonov: ako sa má riešiť kontinuita bohoslužobnej, administratívnej a všetkej ostatnej činnosti v cirkevnom zbore, ak zborový farár

- je práceneschopný

- má udelenú riadnu alebo mimoriadnu dovolenku

- má povolený študijný pobyt alebo neplatené voľno
a či je žiadúce menovať v týchto prípadoch administrátora, zaujal toto
stanovisko:

Pri prechodných prekážkach vo výkone duchovenskej činnosti zborový farár zostáva duchovným pastierom cirkevného zboru a správcom farského úradu. Zborový farár spolu so zborovým dozorcóm zodpovedajú za činnosť v cirkevnom zbore aj pri prechodných prekážkach vo výkone duchovenskej činnosti.

Odôvodnenie:

Služobný pomer pracovníkov duchovnej služby sa nepokladá za pracovno-právny vzťah a pracovno-právne predpisy sa používajú len podporne. Pri prechodných prekážkach vo výkone duchovenskej činnosti zborového farára upravuje postup **Cirkevné nariadenie č. 2/1997 o služobných povinnostiach kňazov a diakonov, a to § 24**, ktorý treba použiť s prihliadnutím predovšetkým na čl. 41 ods. 5 Cirkevnej ústavy ako predpisu vyššej právnej sily a jeho vykonávanie ustanovenia §§ 13-19 Cirkevného nariadenia č. 2/1997, **t.j. individuálne podľa konkrétneho prípadu vec riešiť operatívnym rozhodnutím** vlastnej, prípadne vyššej COJ pri zachovaní parochiálneho práva tak, aby zaopatrenie cirkevného zboru po každej stránke bolo čo najmenej narušené. Administrátora je možné menovať na uprázdnené miesto zborového farára. Pri prechodných prekážkach vo výkone duchovenskej činnosti nejde o uprázdnenie miesta zborového farára. Pri dlhotrvajúcej prekážke vo výkone duchovenskej činnosti, ak by sa farár sám nezriekol funkcie, môže dôjsť k zákonnému odvolaniu z funkcie a tým k uprázdneniu miesta zborového farára a následne aj k menovaniu administrátora.

Poučenie:

Toto rozhodnutie osobitného senátu je záväzná pre ECAVS, všetky jeho cirkevné organizačné jednotky, ich zložky, účelové a iné zariadenia, aj pre všetkých členov cirkvi.

V Bratislave 12. decembra 2003

č. 11/2003

Stanovisko
v mene ECAV na Slovensku

Generálny **súd ECAV na Slovensku** v Osobitnom senáte podľa § 4 CÚZ č. 6/2000 zloženom z predsedníčky Generálneho súdu JUDr. Anny Drobnej, podpredsedu Generálneho súdu Mgr. Miroslava Dubeka, sudcov Generálneho súdu Mgr. Jána Bunčáka, Ing. Jána Brozmana, Mgr. Milana Krivdu,

na žiadosť:

predsedníctva Cirkevného zboru ECAVS v Michalovciach zo dňa 29.10.2003

vo veci:

výklad čl. 31 ods. 2 Cirkevnej ústavy – či môže predsedu ZED na rokovaníach generálneho presbyterstva zastupovať podpredseda ZED zaujal toto

stanovisko:

Predseda ZED na rokovaniach generálneho presbyterstva môže zastupovať podpredseda ZED v plnom rozsahu.

Odôvodnenie:

Podľa čl. 31 ods. 2 Cirkevnej ústavy generálne presbyterstvo tvoria generálny biskup, generálny dozorca, členovia predsedníctiev dištriktov, generálny právny zástupca, predseda ZED a ôsmi volení presbyteri.

Podľa Cirkevnej ústavy čl. 44 ods. 7, čl. 43 ods. 5, čl. 48 ods. 1, čl. 49 ods. 1 sú generálny biskup, dištriktuálny biskup, generálny dozorca, dištriktuálny dozorca zastupiteľní vo svojich funkciách svojimi zástupcami.

Podľa Cirkevného zákona č. 11/94 v znení noviel § 3 ods. 4 príslušní orgán môže zvoliť pri voľbe členov orgánov organizačných jednotiek aj primeraný počet náhradníkov (presbyterov všetkých stupňov...). Náhradník zastupuje plnoprávne neprítomného riadneho člena orgánu.

Uvedené potvrdzuje, že v našej cirkevnej správe sa uplatňuje princíp zastúpiteľnosti vo funkciách.

Je preto namieste na rokovaniach generálneho presbyterstva rešpektovať aj zastúpiteľnosť predsedu ZED vo svojej funkcii, ktorá je zakotvená v § 10 Stanov Združenia evanjelických duchovných (skratka ZED), podľa ktorého štatutárnymi zástupcami ZED sú predseda a dvaja podpredsedovia. Podpredsedovia zastupujú predsedu so všetkými jeho právami a povinnosťami.

Poučenie:

Toto rozhodnutie osobitného senátu je záväzné pre ECAVS, všetky jeho cirkevné organizačné jednotky, ich zložky, účelové a iné zariadenia, aj pre všetkých členov cirkvi.

V Bratislave 12. decembra 2003

Z UZNESENÍ VÝBORU ZED

ZÁPISNICA č. 1/2004 z 18. a 19. JANUÁRA 2004

Uznesenie č. 1/2004

Výbor ZED ECAV opätovne žiada redakciu EPST uverejniť „KOMUNIKÉ“ zo stretnutia ordinovaných bratov a sestier, členov ZED dňa 17.11.2003 v Poprade.

Toto „KOMUNIKÉ“ zaslať poštou doručeným listom do 20.01.2004.

Uznesenie č. 3/2004

Vzhľadom na demonštratívne vystúpenie niektorých členov zo ZED ECAV, Výbor ZED ECAV predpokladá nezáujem o odoberanie časopisu Melanchton.

Výbor ZED ECAV sa uzniesol, že časopis Melanchton týmto bývalým členom nebude zasielaný.

Uznesenie č. 5/2004

Výbor ZED ECAV poveruje podpredsedov ZED uskutočniť stretnutie s podpredsedami seniorátnych SPK k rozhovoru a informovaní o aktuálnych veciach.

Uznesenie č. 7/2004

Výbor ZED ECAV poveruje predsedu ZED ECAV opätovne iniciovať stretnutie so zborom biskupov ECAV.

Uznesenie č. 11/2004

Výbor ZED ECAV sa obracia na generálnu žalobkyňu ECAV Ivetu Štefekovú o kvalifikované stanovisko k rozviazaniu pracovného pomeru s Mgr. Jaroslavou Zaťkovou

Uznesenie č. 17/2004

Výbor ZED ECAV žiada predsedov seniorátnych ZED, aby členské príspevky za senioráty uhradili do konca mája 2004.

Uznesenie č. 26/2004

Výbor ZED ECAV sa zaoberal oneskorenými žiadosťami na študijný fond. Vzhľadom na to, že nemecký partner dáva podporu na základe vopred pred-

ložených žiadostí, Výbor ZED s poľutovaním konštatuje, že žiadosťam nemôže vyhovieť z dôvodu, že podpora je už rozdelená. Výbor ZED ECAV bude jednať s partnerom o dofinancovaní oneskorených žiadostí.

Uznesenie č. 27/2004

Výbor ZED ECAV žiada Generálne presbyterstvo ECAV, aby sa ZED ospravedlnilo za upretie práva zúčastniť sa podpredsedovi ZED dvoch zasadnutí Generálneho presbyterstva ako zástupcovi predsedu ZED a zároveň štatutárnemu zástupcovi ZED.

FARÁRI ECAV NA SLOVENSKU NA VEĽKÚ NOC

(REAKCIA NA INFORMÁCIU V EPST Č. 14-15 Z 8.4.2004 "BISKUPI ECAV NA SLOVENSKU NA VEĽKÚ NOC" - NIE NA TO, KDE BISKUPI POČAS VEĽKEJ NOCI KÁZALI, ALE NA ZVLÁŠTNÚ PREZENTÁCIU V ČLÁNKU.)

Ordinovaní, dúfame, že ste boli na svojich miestach... v povolani, do ktorého ste boli povolani.

A ak ste počas Veľkonočných sviatkov absolvovali viac služieb ako ktorýkoľvek volený biskup ECAV v úrade podľa štatistických záznamov EPST, máte možnosť zapojiť sa do ankety o veľkonočného farára/-rku 2004.

Svoje odpovede s nalepeným kupónom posielajte v priesvitnej obálke spolu s overenými podpismi minimálne dvoch poslucháčov. V zmysle Moj-

žišovho zákona: "Rozsudok bude platný na základe výpovede dvoch alebo troch svedkov."

Pre úplnosť a spravodlivé vyhodnotenie je potrebné na anketový lístok uviesť:

- počet pripravených kázní
- odkázaný čas spolu
- počet pohoršených (ak počíta kurátor a nie farár)
- počet povzbudených (ak počíta farár a nie kurátor)

Zlosovanie nevyhrávajúcich účastníkov ankety sa uskutoční v 28. nedeľu po Sv. Trojici.

(Redakcia sa ospravedľňuje za neskoré zverejnenie podmienok, ale niektoré skutočnosti prekvapia z týždňa na týždeň. Dúfame však, že pri zbere rôznych štatistických údajoch si každý kazateľ bez problémov zaznamenáva vyššie požadované údaje.)

KNIŽNÝ EDITORIÁL

Milé kolegyně, milí kolegovia!

V tomto čísle nachádzate vloženú prílohu "Publikačný monitor českej teologickej a náboženskej literatúry", ktorý pripravil a veríme, že do budúcnosti bude spracovávať brat František Korečko. Takýto monitor bude mať za úlohu prinášať nám informácie o tom, čo zaujímavé sa vydáva v Českej republike. Do budúcnosti chceme vyriešiť otázku distribúcie a zásielkovej služby pre prípadných záujemcov. Záväzné objednávky o publikácie z uvedenej ponuky zasielajte na adresu spravodaja Melanchthon.

Redakcia

PRÍBEHY

NOVEJ ZMLUVY I-IV.

Príbehy dodnes živé - Nová zmluva I.- IV. - (G.Fankhauser) - Život Pána Ježiša Krista a Skutky apoštolov pútavo vyrozprávané v celkom 133 príbehoch. Autor - "Otec detskej besiedky" bol zakladateľom a dlhoročným riaditeľom švajčiarskeho pedagogického ústavu pre učiteľov náboženstva. V každom príbehu sú vykreslené aj jeho súvislosti a primeraná aplikácia na súčasnosť. Vhodné predovšetkým pre rodičov, učiteľov náboženstva a detskej besiedky, vedúcich mládeže, ale aj iných; ilustrované, v tvrdej väzbe; 4x cca 240 strán; za každý diel 155,- Sk, za celú sadu iba 590,- Sk. (Príbehy Starej zmluvy nasledujú).

Omalovánka - Príbehy NZ - nádherné biblické obrázky ako stvorené pre deti a vnúčatá sa uplatnia aj na detskej besiedke; 36 strán 28,-Sk

Ježiš - náš osud - (Wilhelm Busch) - je jednou z najlepších kníh o Ježišovi Kristovi a ako Ho môžeme aj dnes spoznávať v každodennom živote. V Nemecku vyšla už v neuveriteľných 43 vydaniach a stala sa tak kresťanským bestsellerom; 224 strán 62,- Sk

ViViT s.r.o., Hviezdoslavova 18, 060 01 Kežmarok

tel/fax: 052/452 5361, e-mail: vivit@sinet.sk

“OSPEVOVAŤ BUDEM TVOJU SILU A Z RÁNA BUDEM PLESAŤ NAD
TVOJOU MILOŠŤOU, LEBO TY SI BOL MOJÍM HRADOM A MOJÍM
ÚTOČIŠŤOM V DEŇ MOJEJ ÚZKOSTI. TY SILA MOJA, TEBE BUDEM
SPIEVAŤ CHVÁLY, LEBO BOH MI JE HRADOM, MÔJ MILOSTIVÝ BOH.”

(ŽALM 59, 17-18)

